

AZƏRBAYCAN

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI MİLLİ MƏCLİSİNİN ORQANI

№ 222 (8245) ÇƏRŞƏNBƏ AXŞAMI, 8 oktyabr 2019-cu il

Qəzetin əsası 1918-ci ildə qoyulmuşdur

www.azerbaijan-news.az

Bütün istiqamətlər üzrə hərtərəfli şəkildə yüksək templo inkişaf edən müstəqil Azərbaycan dövləti dünyaya müharibə şəraitində fəaliyyət göstərən, ardıcıl olaraq yüksələn xətlə irəliləyən doğru qətiyyətli addımların nümunəsini göstərir. Hazırda Azərbaycanda inkişaf prosesində olmayan, yeni-yeni nailiyyətlər əldə edilməyən, daha böyük irəliləyişlərə istiqamət almayan sahə yoxdur.

Müstəqil Azərbaycan Respublikası bütün dünyanın gözü qarşısında sabit, dinamik və sülhsevər dövlət kimi xalqımızın rifahının yüksəlməsinə uğurla xidmət etməklə bərabər, həm də dünya birliyinə özünün sanballı töhfələrini verməkdə davam edən ölkə olaraq tarixi yolu ilə qətiyyətli addımlayır. Bu, Prezident İlham Əliyevin dövlət başçısı kimi apardığı məqsədyönlü siyasətin sözün əsl mənasında real təntənəsidir.

Məlum olduğu kimi, müstəqil Azərbaycan dünyada dialoq məkanı olan ölkə kimi qəbul olunur. Dialoq məkanı

- ◆ Nöqtə işarəsinin ifadə etdiyi işğalçı hərbi-siyasi mətləb Ermənistanı böhranın dərin burulğasına salmış nöqtədir!
- ◆ Ermənistan baş naziri Nikol Paşinyanın yürütdüyü məntiqsiz nöqtə siyasəti bütövlükdə erməni xalqının durğunluq nöqtəsindən çıxmasına imkan vermir!
- ◆ Nöqtə işarəsindən yaxa qurtara bilməməsi Nikol Paşinyanı özündənəvvəlki başabələ rəsmilərin acı taleyindən uzağa apara bilməz!
- ◆ Əgər Nikol Paşinyan doğrudan da Ermənistanı düşdüğü ağır böhran vəziyyətindən qurtarmaq və münafişini həll etməyə çalışmaq istəyirsə, nöqtə işarəsinin məhdud mühasirəsindən çıxmağı bacarmalı və özünə başqa bir durğu işarəsi tapmalıdır!
- ◆ Əks halda səsləndirdiyi qeyri-obyektiv və məsuliyyətsiz bəyanat Nikol Paşinyanın siyasi karyerasına nöqtə qoya bilər!
- ◆ Prezident İlham Əliyevin bəyanatında ifadə olunan "nida işarəsi" isə Azərbaycan xalqının Dağlıq Qarabağ uğrunda mübarizəyə həmişə hazır olduğunu ifadə edən həyəcan təbiiyidir!
- ◆ Prezident İlham Əliyevin "Qarabağ Azərbaycandır" bəyanatının sonunda işlətdiyi "Nida işarəsi" Azərbaycan üçün Böyük Qələbənin parolu və anonsudur.

olmaq ilk növbədə ölkəmizdə yaşayan bütün xalqların və etnik qrupların möhkəm həmrəyliyinin təminatıdır. Eyni zamanda, dialoq ölkəsi olan Azərbaycan dövləti dünyada multikultural dəyərlərin inkişafına, müxtəlif mədəniyyətlərin qarşılıqlı surətdə zənginləşdirilməsinə meydan açır, şərait yaradır, dəstək verir. Ardıcıl olaraq çoxaspektli dialoq siyasəti aparan Prezident İlham Əliyev bununla ölkəmizdə olduğu kimi, dünyada da sülhə, birgə yaşayışa, həmrəyliyə, qarşılıqlı

etimada və əməkdaşlığın möhkəmləndirilməsinə öz töhfəsini verir. Azərbaycanda keçirilmiş sivilizasiyalar, mədəniyyətlərin, dinlərin dialoq forumları ölkəmizdə və dünyada sabitliyin, ədalətin, həmrəyliyin, iş birliyinin həyat normasına çevrilməsinə Azərbaycanı töhfələndirir. Bu gün Azərbaycanın beynəlxalq aləmdə yüksək nüfuzla malik olması möhtərəm Prezidentin qazandığı ən böyük nailiyyətlərdəndir. Buna görədir ki, dövlət başçısının səsləndirdiyi fikirlər, bəyanatlar, beynəlxalq təşkilat-

larda etdiyi çıxışlar, irəliləyən addımlar dünyaya birliyi tərəfindən ehtiramla qəbul olunur, diqqətə alınır və həyata keçirilir. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin müasir dünyanın əsas liderlərindən biri kimi qəbul olunması müstəqil dövlətimizi dünyadakı əsas söz sahiblərindən birinə çevirmişdir. Bu, hər bir Azərbaycan vətəndaşı üçün əsas qürur və iftixar mənbəyi olan mühüm nailiyyətdir. Bu müstəvidən baxdıqda Prezident İlham Əliyevin günlərdə Rusiyanın Soçi şə-

hərində keçirilmiş "Valday" Beynəlxalq Diskussiya Klubunun XVI illik iclasında iştirakı, həmin iclasın plenar sessiyasındakı dərin məzmunlu çıxışı və səsləndirdiyi bəyanatlar ölkəmizin rəhbərinin və müstəqil dövlətimizin strateji vəzifələrinin həyata keçirilməsi və beynəlxalq nüfuzunun daha da möhkəmləndirilməsi istiqamətində atılmış növbəti düşünülümüş addım kimi qiymətləndirilməyə layiq olan mühüm siyasi hadisədir.

Prezident İlham Əliyevin "Valday" Beynəlxalq Diskussiya Klubunun plenar iclasındakı nitqi ilk növbədə bir daha Azərbaycan Respublikasını dünyaya təqdim etmək, ölkə realitələrini beynəlxalq ictimaiyyətə çatdırmaq sahəsində növbəti uğurlu gedişdir. "Valday" Beynəlxalq Diskussiya Klubunun XVI iclasının Şərq siyasətinə həsr olunması fərsətindən istifadə edən dövlət başçımız Azərbaycanda əldə edilən nailiyyətləri və qarşılıqlı əməkdaşlıq istiqamətindəki prosesləri diqqət mərkəzinə çəkməklə ölkəmizə yeni tərəfdaşlar və partnyorlar qazandırmışdır.

Ardı 3-cü səh.

İlham Əliyev Vladimir Putini ad günü münasibətilə təbrik edib

Oktyabrın 7-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Rusiya Federasiyasının Prezidenti Vladimir Putinə telefonla zəng edib.

Dövlətimizin başçısı Vladimir Putini ad günü münasibətilə səmimi-qəlbən təbrik edib, ona Rusiya dövlətinin və xalqının tərəqqisi adına prezidentlik fəaliyyətində yeni-yeni uğurlar və möhkəm cansağlığı arzulayıb. Prezident Vladimir Putin göstərilən diqqətə və təbriklərə görə minnətdarlığını bildirib.

Dövlət başçılar bu yaxınlarda keçirilən "Valday" Beynəlxalq Diskussiya Klubunun növbəti iclasının əhəmiyyətli məqamı olaraq, Soçidə ölkə başçıları arasında aparılan danışıqların strateji tərəfdaşlığa əsaslanan ikitərəfli dost-

luq münasibətlərimizin daha da inkişaf etdirilməsi işinə töhfə verdiyini vurğulayıb, əlaqələrimizin bundan sonra genişlənməsinə və möhkəmlənməsinə əminliklərini ifadə edib.

Söhbət zamanı Prezident İlham Əliyev və Prezident

Vladimir Putin ikitərəfli münasibətlərimizin daha da inkişaf etdirilməsi ilə bağlı və qarşılıqlı maraqlı doğuran məsələlər ətrafında fikir mübadiləsi aparıblar.

Prezidentin Mətbuat Xidməti

Azərbaycan Rusiyanı mühüm tərəfdaşlardan biri, mehriban dost, qonşu hesab edir

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Rusiyanın "Rossiya" və "Birinci" televiziya kanallarına müsahibəsi

Xəbər verildiyi kimi, oktyabrın 3-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Soçi şəhərinə səfəri zamanı "Valday" Beynəlxalq Diskussiya Klubunun iclası ətrafında Rusiyanın "Rossiya" və "Birinci" televiziya kanallarına müsahibə verib. AZƏRTAC müsahibəni təqdim edir.

- Salam, cənab Prezident. Aleksey Qolovko, "Vesti" proqramı.

- Cox xoşdur.

- Bu il "Valday"ın mövzusu "Şərqlin səfəqi"dir, Asiya ölkələrinə xüsusi diqqət yetirilir. Rusiya kimi, Azərbaycan da, demək olar, Avropa ilə Asiyanın qovuşduğu yerləşir. Siz burda hansı əsas məsələləri qaldırmaq və hansı suallara cavab almaq istərdiniz?

- Əvvəla, "Valday" Diskussiya Klubunda iştirak etmək dövlətinə görə Rusiya Prezidenti Vladimir Vladimiroviç Putinə minnətdarlığımı bildirmək istədim. Valday klubu özünü dünya müzakirələrinin və çox vacib aktual məsələlərin müzakirəsi üçün diskussiya platformalarından biri kimi göstərib. Əlbəttə ki, mən bu gün Vladimir Vladimiroviçlə görüşmüşəm. Biz ikitərəfli münasibətlərimizin çox zəngin olan və xeyli sahələri əhatə edən gündəliyini mü-

zakirə etmişik. Buna görə də mən, şəhərsiz ki, ikitərəfli gündəliyi, Azərbaycanın rastlaşdığı mühüm problemləri, yeni çağırışları işıqlandırmış planlaşdırıram. Odur ki, mən bu gün çox maraqlı diskussiyaya ümid bəsləyirəm.

- Məlum olduğu kimi, Azərbaycanın Qərbi ölkələri ilə yaxşı münasibətləri var. Rusiya artıq bir neçə ildir ki, sanksiyalar altındadır. Bu, Sizin Rusiya ilə əməkdaşlıq etməyə və bütün bu ikitərəfli layihələri inkişaf etdirməyə mane olmurmu?

- Xeyr, qətiyyətlə mane olmur. Bizim Rusiya ilə münasibətlərimiz hər hansı xarici siyasi gündəlikdən azaddır. Bu münasibətlər zamanın sınağından çıxıb. Hər iki tərəf bu münasibətləri strateji tərəfdaşlıq münasibətləri adlandırır. Bu, həqiqətən də, belədir. Çünki biz həm qonşuyuq, həm də mehriban dostlarıq. Son vaxtlar bizim münasibətlərimiz xeyli səmərəli və keyfiyyətlidir. Biz həm beynəlxalq meydanlarda əməkdaşlıq edirik, həm də bir-birimizi dəstəkləyirik. Deməliyəm ki, AŞ PA-nın iyun sessiyasında Rusiya nümayəndə heyətinin qayıdışı məsələsi həll olunarkən Azərbaycan nümayəndə heyəti tərkibində Strasburqda Rusiyanın Avropa Şurası Parlament Assambleyasına qayıtmasına səs vermişdi.

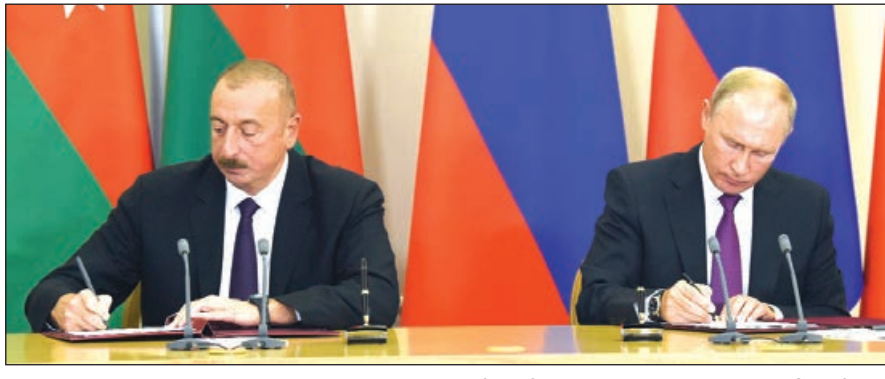
Ardı 2-ci səh.

İki ildə 6 görüş, 5,8 milyard dollarlıq qarşılıqlı sərmayə

Prezident İlham Əliyevin Soçi səfəri və Vladimir Putinlə görüşü iqtisadi-ticarət əməkdaşlığının gələcək inkişafı üçün möhkəm əsas yaratdı

Ötən həftə ölkəmizin ictimai-siyasi həyatında daha bir tarixi hadisə yaşandı. Rusiya Federasiyasının Prezidenti Vladimir Putinin dəvəti ilə oktyabrın 2-3-də bu ölkədə səfərdə olan Prezident İlham Əliyev beynəlxalq münasibətlərin aktual məsələlərinin müzakirəsi üçün önəmli platforma olan "Valday" Beynəlxalq Diskussiya Klubunun XVI illik iclasının plenar sessiyasındakı çıxışı ilə Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsində qətiyyətli, prinsipli mövqeyini bir daha dünyaya bəyan etdi.

Azərbaycan-Rusiya əlaqələrinin kompleks inkişafı baxımından xüsusi əhəmiyyət daşıyan bu səfər iki ölkə arasında iqtisadi sahədə əməkdaşlığın genişləndirilməsinə də mühüm önəm kəsb edirdi. Soçidə Prezident İlham Əliyevlə cənab Vladimir Putinlə görüşün əhəmiyyətli ikitərəfli görüşünun əyani təzahürü oldu.

Rusiya qeyri-neft məhsullarımızın ixracı üzrə ilk yerdədir

Bu gün Azərbaycanla Rusiya arasında ticarət əlaqələri yüksək templo inkişaf edir. Rusiya Azərbaycanın əsas ticarət tərəfdaşlarından biridir. Bu ölkənin Cənubi Qafqazda ticarət

əlaqələrinin təxminən yarısı Azərbaycanın payına düşür. Rusiya qeyri-neft məhsullarımızın ixracı üzrə ilk yerdədir.

Belə ki, bu ilin 8 ayı ərzində ölkəmizdə qeyri-neft sektoru üzrə 1 milyard 277 milyon dollar dəyərində ixrac həyata keçirilib. Qeyri-neft sektoruna aid mal ixrac etdiyimiz ölkələr sırasındakı Rusiya (427,1 milyon dollar)

birinci, Türkiyə (278,6 milyon dollar) ikincidir. Ötən ilin eyni dövrü ilə müqayisədə, yəni 8 ayda Rusiyaya qeyri-neft ixracı 15 faiz artıb. Bu ilin avqust ayında qeyri-neft məhsulları üzrə də ən çox mal Rusiyaya (31,2 milyon dollar) ixrac edilib.

Iqtisadi əməkdaşlıqda kənd təsərrüfatı önəmli yer tutur. Rusiya kənd təsərrüfatı və əməl məhsullarımızın əsas alıcısıdır. Ötən il qonşu ölkəyə 560 min tondan çox məhsul ixrac olunub. Bununla yanaşı, Rusiya şirkətləri Azərbaycana kənd təsərrüfatı texnikası ixrac edir. Son illərdə Rusiyadan 900-ə yaxın müxtəlif təyinatlı kənd təsərrüfatı texnikası, 650 min tondan çox mineral gübrələr alınıb.

Azərbaycan-Rusiya münasibətlərinin dinamik inkişafında ilk növbədə dostluq başçıları arasındakı möhkəm dostluq münasibətlərinin, qarşılıqlı təmasların müstəsna rolu var.

Ardı 2-ci səh.

Aida İmanquliyeva - 80

Əbədiyaşar insan

"Məsuliyyət hissini, hər bir işin əvvəlindən maksimum nəticə əldə etməyə çalışmaq, özünə tələbkar və intizamlı münasibəti mənə anam - nocib, parlaq, prinsipli, istedadlı, məğrur, son dərəcə gözəl bir xanım olan Aida İmanquliyeva aşılıb. Hər bir ədalətliyi qarşı barışmaz mövqedə dayanan, işinə, elmə və pedaqoji fəaliyyətə hədsiz sədaqətli olan anam öz qısa həyatında inanılmaz zirvələri fəth etdi".

Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti Mehriban Əliyeva müsahibələrinin birində anası, professor Aida İmanquliyevanı lakonik şəkildə belə xarakterizə etmişdir. Həqiqətən, Aida xanımın elmi yaradıcılığı-

na nəzər saldıqda bu ifadələrin öz təsdiqini tapdığına şahid oluruq.

Aida Nəsir qızı İmanquliyeva 1939-cu il oktyabrın 10-da Bakıda ziyalı ailəsində anadan olmuşdur. 1957-ci ildə Bakı şəhəri 132 nömrəli

orta məktəbi qızıl medalla bitirmiş və Azərbaycan Dövlət Universitetinin (indiki Bakı Dövlət Universiteti) Şərqşünaslıq fakültəsinin ərəb filologiyası şöbəsinə qəbul olunmuşdur.

Ardı 5-ci səh.

Rusiyanın ən nüfuzlu yazıçısı Aleksandr PROXANOV: "Zal İlham Əliyevi alqışlayırdı"

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin nitqi söylədiyi Soçidəki "Valday" Beynəlxalq Diskussiya Klubunun XVI illik iclasının plenar sessiyasında Rusiyanın ən nüfuzlu yazıçısı, tanınmış ziyalı, siyasi və ictimai xadim, İzborsk klubunun sədri və həmtəsisçisi, "Zavtra" qəzetinin baş redaktoru Aleksandr Proxanov da iştirak edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Aleksandr Proxanov təəssüratlarını Media.az ilə bölüşərək deyib: "Prezident İlham Əliyevin çıxışının əsas ideyası Dağlıq Qarabağ münaqişəsi ilə bağlı idi. Azərbaycan Prezidenti münafişinin yaranması tarixindən və dalana di-

rənmiş danışıqlardan etraflı bəhs etdi, davam edən hərbi əməliyyatlardan danışdı. Onun çıxışından bir müddət əvvəl erməni snayperinin Azərbaycanlı dinc sakinini öldürməsi barədə informasiya daxil olmuşdu. Prezident İlham Əliyev Yerevanın "Qarabağ Ermənistanıdır və nöqtə" iddiasını ehtiva edən formuluna digər - "Qarabağ Azərbaycandır və nida işarəsi" bəyanatı ilə cavab verdi. A.Proxanov qeyd edib: "Ümumiyyətlə söhbət Asiyada "hərbi forma" alan yerlərdəki münaqişəli vəziyyətlərdən gedirdi. İlham Əliyev Rusiya Prezidenti Vladimir Putinin münafişlərinin nizamlanması məsələsində konstruktiv mövqeyini qeyd edib".

Ardı 4-cü səh.

Məşhur jurnalist Arkadi MAMONTOV: "Bizim Prezident Vladimir Putinin İlham Əliyevlə dostluq etməsi təsadüf deyil"

Rusiya və Azərbaycan arasında informasiya əməkdaşlığının səviyyəsi: post-sovet məkanında bugünkü realitələri nəzərə alsaq, Rusiya və Azərbaycan cəmiyyətlərinin ehtiyaclarına nə dərəcədə uyğundur? Media.az saytı Rusiya Televiziya Akademiyasının üzvü, Rusiyanın ən məşhur jurnalistlərindən biri, televiziya aparıcısı, çoxsaylı sənədli filmlərin müəllifi Arkadi Mamontovdan bu mövzuda müsahibə alıb. AZƏRTAC həmin müsahibəni təqdim edir.

- Mən hesab edirəm ki, Azərbaycan Respublikası ilə Rusiya Federasiyası arasında informasiya mübadiləsi son dərəcə vacibdir, amma o, ürəkcağan deyil.

- Bundan ötrü nə çatırmır?

- Əlbəttə, biz Rusiyada məsələn Bakının indi necə yaşadığını daha yaxşı bilmək istərdik. Şəxsən mənəm üçün indi Azərbaycan kinematografının necə inkişaf etdiyini, indi Azərbaycan haqqında nələr danışdıqlarını (Rusiyada - redaksiya) bilmək maraqlı olardı. Hər şeydən əvvəl deməliyəm ki, sizin dəyərli Prezidentiniz İlham Əliyev çox güclü şəxsiyyət, böyük siyasətçidir.

Ardı 3-cü səh.

Azərbaycan türk birliyi prosesində xüsusi yer tutur

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev oktyabrın 7-də Türkdillli Dövlətlərin Əməkdaşlıq Şurasının Baş katibi Bağdad Amreyev qəbul edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, qonağı salamlayan Prezident İlham ƏLİYEV dedi:

- Sizi mühüm hadisə - Türkdillli Dövlətlərin Əməkdaşlıq Şurasının növbəti sammiti ərsəsinə yenidən görməyimə şadam. Bu, mühüm hadisəyə hazırlığın son ştrixlərini müzakirə etmək üçün yaxşı imkandır. Biz çox fəal hazırlaşırıq. Əminəm ki, sammit yüksək səviyyədə keçəcək, bizim dövlətlərin əməkdaşlığı işində yeni mərhələlərə nail olacağıq.

Son illərdə əməkdaşlığımızın coğrafiyası genişlənir. Bizim üçün çox xoşdur ki, qardaş dövlətlər təşəbbüslərimizə qoşulur. İndiki sammit yubiley sammiti olacaq. Azərbaycanın qədim şəhəri olan Naxçıvanda 10 il əvvəl biz Əməkdaşlıq Şurasının yaradılması ilə bağlı qərar qəbul etdik. Mən bu mühüm qərara gətirib çıxaran bütün məqamları təfərrüatı ilə xatırlayıram. Siz bilirsiniz ki, Azərbaycan qardaş dövlətlərin başçılarını ilk dəfə deyil ki, qəbul edir.

Buna görə də, əminəm ki, həm təşkilati tərəfi, həm də məzmun cəhəti yüksək səviyyədə olacaq. Bu mühüm tədbir ərəfində biz sizinlə sammitə hazırlıqla bağlı son məqamları müzakirə etməliyik ki, tədbir uğurla keçsin və bizim ölkələri daha da sıx birləşdirsin.

Türkdillli Dövlətlərin Əməkdaşlıq Şurasının Baş katibi Bağdad AMREYEV dedi:

- Biz qəbul etdiyinizə görə sağ olun, cənab Prezident. Doğrudan da sammit artıq yaxınlaşmaqdadır. Həqiqətən də indi görülən işlər və sammitə qədər nələri edə biləcəyimizi Sizə bildirməyimə böyük ehtiyacım var. İlk növbədə demək istərdim ki, Azərbaycan, ümumiyyətlə, türk birliyi prosesində xüsusi yer tutur. Mehaz Azərbaycan torpağı Naxçıvanda razılaşma imzalanıb. Mehaz Bakıda, Azərbaycan torpağında siz yubiley sammitini qəbul edirsiniz. Artıq 10 ildir ki, Türkdillli Dövlətlərin Əməkdaşlıq Şurası fəaliyyət göstərir. Həmin 10 il bir növ təşəkkül dövrü olub. İndi bu dövrü Sizin siyasi iradəniz, türk birliyinin formalaşması üzrə verdiyiniz mühüm qərarlar sayəsində başa çatdırılmışdır. Biz təşəkkül, təsisat dövrünü başa vurmuşuq. İndi isə biz yeni mərhələyə - artıq bütöy inteqrasiya mərhələsinə keçirik.

Sooronbay JEENBEKOV: "Qırğızistan Azərbaycanla bütün sahələrdə əməkdaşlığın genişləndirilməsinə böyük əhəmiyyət verir"

Azərbaycan Respublikası Baş Nazirinin birinci müavini Yaqub Eyyubovun rəhbərliyi ilə nümayəndə heyəti Azərbaycan-Qırğızistan Hökumətlərarası Birgə Əməkdaşlıq Komissiyasının iclasında iştirak etmək üçün Bişkekə gedib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Qırğızistan Prezidenti Sooronbay Jeenbekov Azərbaycan Baş Nazirinin birinci müavini, komissiyanın ölkəmiz tərəfindən həmsədrı Yaqub Eyyubovu qəbul edib.

Görüşdə ölkələrimiz arasında əlaqələrin hazırkı vəziyyəti və perspektivləri ətrafında geniş fikir mübadiləsi aparılıb.

Dövlət başçısı deyib ki, Qırğızistan Azərbaycanla qarşılıqlı inamə və hörmətə əsaslanan dostluq əlaqələrinin və bütün sahələrdə əməkdaşlığın genişləndirilməsinə böyük əhəmiyyət verir. Prezident vurğulayıb ki, ikitərəfli münasibətlərin gələcək inkişafında əsas amillər

dən biri iqtisadi əməkdaşlığın dərinləşdirilməsidir.

Sooronbay Jeenbekov ölkələr arasında enerji, nəqliyyat, dağ-mədən sənayesi, turizm sahələrində birgə layihələrin həyata keçirilməsinin mühüm amillərdən olduğunu vurğulayıb.

Yaqub Eyyubov Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Türkdillli Dövlətlərin Əməkdaşlıq Şurasının Bakıda keçiriləcək Zirvə görüşündə Sooronbay Jeenbekovu görməkdən məmnun olacağını söyləyib. O, komissiyanın üçüncü iclasının Bişkekə keçirilməsinə görə Qırğızistan tərəfinə minnətdarlıq edərək xatırladı ki, ikinci iclas beş il bundan əvvəl Bakıda keçirilib.

Baş Nazirinin birinci müavini qeyd edib ki, iki dövlət arasında qardaşlıq münasibətləri ikitərəfli ticarət-iqtisadi əlaqələrin əsasını təşkil edir.

Görüşdə Azərbaycan Xarici İşlər nazirinin müavini Xələf Xələfov və ölkəmizin Qırğızistandakı səfiri Hidayət Orucov da iştirak edib.

Azərbaycan Rusiyanı mühüm tərəfdaşlardan biri, mehriban dost, qonşu hesab edir

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Rusiyanın "Rossiya" və "Birinci" televiziya kanallarına müsahibəsi

Əvvəli 1-ci səh.

Biz həmçinin BMT, ATƏT, təbii ki, MDB məkanında sıx qarşılıqlı fəaliyyət göstəririk, çox sıx ticarət-iqtisadi münasibətlərimiz mövcuddur. Bu il əmtəə dövriyyəsi 20 faizdən çox artıb. Rusiyadan Azərbaycana, Azərbaycandan Rusiyaya çoxmilyardlı investisiyalar qoyulur. Energetika, nəqliyyat, humanitar, hərbi-texniki və turizm sahələrində əməkdaşlıq edirik. Yeni əməkdaşlıq etmədiyimiz sahələrin adını çəkmək daha asandır. Buna görə bir daha demək istəyirəm ki, müstəqil xarici siyasət kursu yeridən ölkə kimi Azərbaycan Rusiyanı mühüm tərəfdaşlardan biri, mehriban dost, qonşu hesab edir. Prezident Putinlə bugünkü görüşü bunu bir daha təsdiq etdi.

- Daha bir sual siyasət bərədə yox, Sizin alma-matər - Moskva Dövlət Beynəlxalq Münasibətlər İnstitutu ilə bağlıdır. Tezliklə yubiley olacaq. Siz Moskva Dövlət Beynəlxalq Münasibətlər İnstitutunun məzunları arasında ilk Prezidentiniz. Bu təhsil Sizə hansı əsas keyfiyyətləri verib və bu, Sizin indiki siyasi fəaliyyətinizdə necə kömək edir?

- Bilirsiniz, tələblik illəri hər bir insan üçün xüsusi illərdir. Bu, yetkinləşmə, müstəqil həyata qədəm qoymaq illəridir. Məndə bu dövr yaşayış yeri mi dəyişərək Bakıdan Moskvaya köçməklə müşayiət olunub. Deməliyəm ki, valideynlərim mənə məkəbə tez, hələ 6 yaşım tamam olmamış göndəriblər. Buna görə də mən orta təhsilimi 16 yaşım tamam olmamış bitirmişəm. Açıq deyəcəyəm, mənim heç pasportum da yox idi. Buna görə də mən Moskvaya ali məkəbə qəbul olunmağa arayıla gəlmişdim. İlk qış sessiyası qabağı isə 16 yaşım tamam oldu və mən pasport aldım. Əlbəttə, bu, yeniyetməlik çağıdır. Amma mən institutda özümü çox rahat hiss edirdim. Çünki şərait çox müsbət idi, həm qrupdakı uşaqlarla, həm də müəllimlərlə çox yaxşı münasibətlərim yaranmışdı. Həmin ilin unudulmazdır. Onlar mənə bilik, ünsiyyət təcrübəsi verib. Bu, ilk müstəqil həyat təcrübəsi idi. Deməliyəm ki, institutu bitirdikdən sonra mən ölkələrdən birində SSRİ səfirliyində işə təyinat alsam da, Moskva Dövlət Beynəlxalq Münasibətlər İnstitutunda qalmağa üstünlük verdim. Aspirantura-

ya daxil oldum, dissertasiya müdafiə etdim, bundan sonra xeyli illər orada işlədim. Yeni mənim 15 ilim institutla əlaqədar olub. Əlbəttə ki, Moskva Dövlət Beynəlxalq Münasibətlər İnstitutu məzunları ilk forumunun mənim təşəbbüsləmlə Bakıda keçirilməsini ehtə bütün bunlar müəyyənləşdirdi. Hətta yadımdadır, o vaxt zarafat etdim ki, başqa cür ola da bilməz, təkcə ona görə yox ki, həmin vaxt mən yeganə Prezident idim, həm də əlifbaya uyğun olaraq istər ölkənin, istərsə də soyadımın ilk hərfinə görə belə olmalı idi. Forum Bakıda keçirilməli idi. Çox şadam ki, bu forum artıq ənənəyə çevrilib, mənca, artıq 5-ci dəfə keçirilib. Əlbəttə ki, bu, hamımızı birləşdirir. İnstitut müəllimləri, dostları mi fərəhlə xatırlayıram və bu yubileydə Moskva Dövlət Beynəlxalq Münasibətlər İnstitutuna yeni uğurlar arzulayıram. Şadam ki, bu ali məkəbə uzun illərdir mənim mehriban dostum Anatoli Vasileyev, Torkunov başçılıq edir, institutun inkişafında, dünyanın ən aparıcı ali məkəblərindən biri kimi tanınmasında onun çox böyük xidmətləri var.

- Sonuncu qısa sual. Prezident Tokayev də Moskva Dövlət Beynəlxalq Münasibətlər İnstitutunun məzunudur. Bu, Azərbaycan-Qazaxıstan münasibətlərinin inkişafına kömək edir?

- Bilirsiniz, şadam ki, mən indi məzmun kimi Prezident olaraq tək deyiləm. Əlbəttə, biz Kasım-Jomart Kemeleviçlə bir-birimizi lap çoxdan tanıyırdıq. Biz həm Qazaxıstanda, həm Azərbaycanda, həm

də beynəlxalq tədbirlər çərçivəsində görüşmüşük. Əlbəttə, o, Prezident seçildənə mənə ona zəng vurub təbrik etdim, hər ikimiz taməli Azərbaycan Prezidenti Heydər Əliyev və Qazaxıstan Prezidenti Nursultan Nazarbayev tərəfindən qoyulan uzun illərin mehriban münasibətlərini daha da inkişaf etdirməyə davam edəcəyimiz bərədə fikir mübadiləsi apardıq. Yeni biz bu ənənələri davam etdiririk və əminəm ki, gələcəkdə Qazaxıstanla Azərbaycan əlaqələri cür qarşılıqlı aktiv fəaliyyət göstərəcək.

- Çox sağ olun. - Sağ olun.

♦ ♦ ♦

- Salam. Birinci kanal. Yeri gəlmişkən, mən Moskva Dövlət Beynəlxalq Münasibətlər İnstitutunu bitirmişəm. Biz müəyyən mənada bu gün Sizinləyik.

- Neçənci ildə?

- 1998-ci ildə, beynəlxalq jurnalistika fakültəsini. Bizim ilk sualımız bu gün burada keçirilən tədbirlərdə, yeni Valday ilə bağlıdır. Mövzu "Şərqi şəfəqi"dir. Yeni, Şərqi çirəliyi, Şərqi istiqamətinin möhkəmləndirilməsidir. Azərbaycan, Rusiya və Rusiya-Azərbaycan münasibətləri bu prosesdə hansı rol oynayıb?

- Azərbaycan coğrafi cəhətdən Şərqi Qərbdə yerləşir. Buna görə də biz həm Şərqi ölkələrin birləşdirən beynəlxalq təşkilatlarda, həm də, məsələn, Avropa Şurası kimi təşkilatda iştirak edirik. Təbii ki, coğrafiya geosiyasətə təsir edib və edir. Bu gün Azərbaycan özü-

nün coğrafi vəziyyətindən istifadə edir. Hesab edirəm ki, bu gün biz həm humanitar sahədə, həm nəqliyyat sahəsində, həm də bütün digər sahələrdə Şərqi və Qərbi ölkələri arasında dialoq qurulmasında müəyyən rol oynayıb. Rusiya dünyanın ən iri ölkəsidir. Buna görə, əlbəttə ki, təkcə Asiya qitəsində deyil, həm də bütün qlobal dünyada Rusiyanın rolu çox böyükdür. Rusiyanın rolu böyüyür, həm potensialı, həm də gücü artır. Bizim ikitərəfli münasibətlərimizə gəlincə, bunlar çox müsbətdir, çox yaxşı dinamika malikdir, həyatın bütün sahələrini əhatə edir və çox etibarlıdır. Mənim Prezident Vladimir Vladimiroviç Putinlə keçən il 4, bu il 2 şəxsi görüşüm olub. Bu görüşlər ikitərəfli qarşılıqlı fəaliyyətin inkişafına çox ciddi impuls verir və həmçinin bizim regiondakı vəziyyətə müsbət təsir göstərir.

- Dünyanın quruluşu, Şərqi baxış. Şərqi baxışda dünya hansı prinsiplər əsasında qurulmalıdır?

- Fikrimcə, biz hansı tərəfdən baxsaq da, əsas prinsip beynəlxalq hüququn norma və prinsiplərinə riayət olunmasıdır. Təəssüf ki, onlar kobud şəkildə pozulur və bu prinsiplərə hörmətini seçim yanaşması mövcuddur. Azərbaycan beynəlxalq hüququn prinsiplərinə riayət olunmamasından zərər çəkən ölkə kimi, o cümlədən ərazilərimizin Ermənistan tərəfindən işğal ilə əlaqədar, əlbəttə ki, bütün beynəlxalq tədbirlərdə beynəlxalq hüququn zəruriliyinə təkid edir. BMT-nin Təh-

lükəsizlik Şurası bəzən qətnamələri bir neçə günə yerinə yetirir, biza gəldikdə isə, qətnamələr 25 ildən artıqdır ki, kağız üzərində qalır. Bununla da bu aparıcı dünyəvi təsisat müəyyən dərəcədə nüfuzdan salınır. Buna görə də düşünürəm ki, beynəlxalq hüquq dünyadakı vəziyyətin əsas amili olmalıdır. Amma gerçəklik belədir ki, bu, baş verməz. Dünyanın qlobal işlərində Azərbaycan kimi ölkədən çox az şey asılıdır. Buna görə də düşünürəm ki, əsas məsuliyyət dünyanın aparıcı ölkələrinin üzərinə düşür və onlar dünyada sülhün qorunması üçün həmin prinsiplərə riayət etməlidirlər.

- İndi Sizə Moskva Dövlət Beynəlxalq Münasibətlər İnstitutu bərədə bir-iki sual vermək istərdim. İnstitutla bağlı hansı xatirələriniz qalıb?

- Çox xoş xatirələr qalıb. Həyatımın 15 ili institutla bağlıdır. Təhsil, aspirantura, iş, çoxlu dostlar, tanışlar və əlbəttə ki, mənim üçün həm yetkinləşmə, həm də biliklərə yiyələnmək cəhətdən çox vacib olub. Buna görə də mən rəhbərliklə daim əlaqə saxlayıram. Mən Moskva Dövlət Beynəlxalq Münasibətlər İnstitutu məzunları bir neçə il əvvəl Bakıda keçirilən ilk forumunun təşəbbüskarıyam. İndi bu forum artıq daimi fəaliyyət göstərən tədbirə çevrilib. Mən institutun 60 illiyinə həsr olunmuş təntənəli tədbirlərdə iştirak etmişəm, eləcə də 75 illiyi ərəfində bütün dostlarımla, kurs yoldaşlarımla, müəllimlərim və şanli yubiley münasibətilə təbrik edirdim.

- Bas necə hesab edirsiniz, Moskva Dövlət Beynəlxalq Münasibətlər İnstitutu həyatınızda hansı rol oynayıb? Əgər başqa ali məkəblər olsaydı, hər şey başqa cür olardı?

- Bilirsiniz, demək çətin-dir necə olardı. Amma əlbəttə, Moskva Dövlət Beynəlxalq Münasibətlər İnstitutu çox mühüm rol oynayıb. Çünki orada aldığım biliklər gələcək işimdə həqiqətən mənə çox kömək edib. Mən institutdan getdikdən sonra, müəyyən mənada, peşəmə uyğun olmayan işlə məşğul olurdu. Amma Moskva Dövlət Beynəlxalq Münasibətlər İnstitutunda qazandığım biliklər, verdişlər, o cümlədən xarici dilləri bilməyim artıq Prezident kimi mənə çox gərəklı oldu.

- Çox sağ olun.

İki ildə 6 görüş, 5,8 milyard dollarlıq qarşılıqlı sərmayə

Prezident İlham Əliyevin Soçi səfəri və Vladimir Putinlə görüşü iqtisadi-ticarət əməkdaşlığın gələcək inkişafı üçün möhkəm əsas yaratdı

Əvvəli 1-ci səh.

Soçidə liderlər arasında aparılan müzakirələrdə strateji əməkdaşlığı daha da möhkəmləndirməklə yanaşı, əlaqələrin bütün sahələrdə dərinləşməsinə, mövcud potensialın daha dolğun reallaşdırılmasına, iqtisadi-ticarət əməkdaşlığının inkişafına böyük təkan verəcək.

Azərbaycanda Rusiya kapitalı 700-ə yaxın şirkət fəaliyyət göstərir

Elə oktyabrın 3-də Soçi şəhərinə səfəri zamanı "Valday" Beynəlxalq Diskussiya Klubunun iclası ərəfində Rusiyanın "Rossiya" və "Birinci" televiziya kanallarına müsahibəsində Prezident İlham Əliyev bu məsələlərə toxunaraq bildirib ki, iki ölkə arasında münasibətlər həyatın bütün sahələrini əhatə edir: "Bizim ikitərəfli münasibətlərimizə gəlincə, bunlar çox müsbətdir, çox yaxşı dinamika malikdir, həyatın bütün sahələrini əhatə edir və çox etibarlıdır. Mənim Prezident Vladimir Vladimiroviç Putinlə keçən il 4, bu il 2 şəxsi görüşüm olub. Bu görüşlər ikitərəfli qarşılıqlı fəaliyyətin inkişafına çox ciddi impuls verir və həmçinin bizim regiondakı vəziyyətə müsbət təsir göstərir".

Azərbaycan və Rusiya prezidentlərinin Soçidə keçirilən görüşündə ölkələrimiz arasında siyasi əlaqələrin inkişafı qeyd olunmaqla yanaşı, bir sıra praktik sahələrdə əməkdaşlığın daha da genişləndirilməsinə əhəmiyyəti vurğulanıb.

Bu xüsusda müxtəlif sahələrdə əməkdaşlığı ehtiva edən yol xəritəsi sənədləri diqqətə çatdırılıb.

"Valday" Beynəlxalq Diskussiya Klubunun XVI illik iclasının plenar sessiyasında çıxışında da cənab İlham Əliyev ölkələrimiz arasında əlaqələri dəyərləndirən ticarət-iqtisadi münasibətlərin inkişafında müsbət dinamikamın müşahidə olduğunu diqqətə çatdırıb: "Hər il əmtəə dövriyyəsi artır. Beş yul xəritəsi çərçivəsində əməkdaşlığın prioritet istiqamətlərinin müəyyən edilməsi, şübhəsiz ki, ticarət əlaqələrinin daha da genişlənməsinə səbəb olacaq. Azərbaycanda Rusiya kapitalı 700-ə yaxın şirkət fəaliyyət göstərir. Ölkəmiz Rusiyada 1,2 milyard dollar, Rusiya Azərbaycanda 4,6 milyard dollar həcmində sərmayə qoyub. Onu da qeyd etmək istərdim ki, sənayeləşmə məsələsində Rusiya bankları biza çox kömək edir. Onlar iqtisadiyyatın real sektorunda həyata keçirilən layihələr üçün təqribən 1 milyard dollar kredit ayrırıblar".

Hərbi-texniki əməkdaşlıq, 5 milyard dollarlıq müqavilə

İki ölkə arasında hərbi-texniki əməkdaşlıq fəal inkişaf edir. Soçidə dövlət başçılarının arasında aparılan danışıqlar zamanı bu istiqamətdə işi davam etdirmək bərədə razılıq əldə edilib. Qeyd edilib ki, Azərbaycanın Rusiyada texnika alması çərçivəsində imzalanmış müqavilələrin məbləği 5 milyard dollar təşkil edir. Bunun 3 milyard dolları artıq reallaşdırılıb.

Əməkdaşlığın mühüm istiqamətlərindən biri də nəqliyyat sahəsidir və bu istiqamətdə infrastrukturun təkmilləşdirilməsinə xüsusi diqqət yetirilir. Hazırda Samur çayı üzərində avtomobil körpüsünün tikintisi davam etdirilir və bu ilin sonunda başa çatdırılacaq. Eyni zamanda, sərhəd-buraxılış məntəqələrinin inkişafı layihələrinin sinqronlaşdırılması məsələsi müzakirə olunur və bu sahədə xüsusi yol xəritəsi hazırlanır.

Onu da vurğulayaq ki, Azərbaycan həm "Şərqi-Qərbi", həm də "Şimal-Cənub" dəhlizlərində iştirak edən yeganə ölkədir. Prezident İlham Əliyev də bu məsələyə xüsusi olaraq toxunub və qeyd edib ki, artıq işə düşən "Şimal-Qərbi Beynəlxalq nəqliyyat dəhlizi" vasitəsilə Rusiyadan yüklər Azərbaycan ərazisindən keçməklə həm cənub, həm də qərb istiqamətində göndərilir. 2018-ci ildə "Şimal-Cənub" beynəlxalq nəqliyyat dəhlizi" vasitəsilə daşınmış yüklərin həcmi əvvəlki illəkdən 8 dəfə çox olub. Hecmlər hələlik böyük olmasa da, dinamika güclü təsir başlıyır.

Prezident İlham Əliyevin Rusiyaya səfərinin iqtisadi aspektləri bərədə danışıq iqtisadiyyat naziri, Azərbaycan və Rusiya arasında iqtisadi əməkdaşlıq məsələləri üzrə hökumətlərarası Dövlət Komissiyasının həmsədrı Şahin Mustafayev də qeyd edib ki, iki ölkənin əlaqələri möhkəm dostluğa, mehriban qonşuluğa, etibarlı tərəfdaşlığa və qarşılıqlı hörmət prinsiplərinə əsaslanır. Dövlət başçılarının birgə söyi və siyasi iradəsi sayəsində əlaqələr strateji tərəfdaşlıq müstəvisində uğurla inkişaf edir, liderlə-

rin müntəzəm görüşləri dövlətlərarası münasibətlərə yüksək dinamizm verir. Siyasi əlaqələrin strateji xarakteri, dostluq münasibətləri iqtisadi əməkdaşlığın inkişafı üçün əlverişli zəmin yaradır: "Azərbaycanın mehriban qonşu, dost, etibarlı və mühüm tərəfdaş olan Rusiya ilə əlaqələri yüksək səviyyədedir, siyasi, iqtisadi, humanitar, hərbi-texniki və s. sahələrdə əməkdaşlığımız genişlənir. Əlaqələrimizin inkişaf dinamikası və əldə edilən nəticələr çox müsbətdir. Bütün bunların arxasında strateji əməkdaşlıq, mühüm işlər, önəmli layihələr dayanır və yüksək göstəricilərdə əksini tapır. Azərbaycan Prezidentinin Soçi şəhərinə işgüzar səfəri xüsusi əhəmiyyət kəsb edir. Aparılan müzakirələr Azərbaycan-Rusiya iqtisadi əməkdaşlığının gələcək inkişafı üçün möhkəm əsas yaradır".

Bu il ticarət dövriyyəsi 3 milyard dollara çatacaq

Cənab İlham Əliyevin ötən ilin sentyabrında Rusiyaya rəsmi səfəri çərçivəsində imzalanmış Rusiya-Azərbaycan əməkdaşlığının 2018-ci ildəki fəaliyyət planında əks olunan 5 yul xəritəsi iqtisadi əlaqələrimizin genişlənməsinin mühüm istiqamətlərini müəyyən edir. Nazir Şahin Mustafayev də qeyd edib ki, bu yul xəritələri ticarət, nəqliyyat, Azərbaycan ərazisində birgə istehsalın yaradılması, bütöy sektorun rəqəmsallaşdırılması üzrə qarşılıqlı fəaliyyət və humanitar sahədə əməkdaşlıq nəzərdə tutur. Yol xəritələrində ticarət

əməkdaşlığının daha da dərinləşməsi məsələsinə xüsusi yer ayrılır. Bununla yanaşı, Azərbaycan və Rusiya arasında ki sərbəst ticarət haqqında saziş ticarət əməkdaşlığının daha da genişləndirilməsi üçün əlverişli imkanlar yaradır. Mehaz bunun nəticəsidir ki, öten il iki ölkənin ticarət dövriyyəsi 20 faiz, bu ilin yanvar-avqust aylarında isə 24 faiz artıb. Ticarətin həcmi 1,5 milyard dollar təşkil edib və bu sahədə həyata keçirilən ardıcıl, sistemli tədbirlər, artım dinamikası 2019-cu ildə ticarət dövriyyəsinin 3 milyard dollara çatacağıni söyləməyə tam əsas yaradır.

Bütün bunlarla yanaşı, ölkəmizdə Rusiya ilə birgə layihələr reallaşdırılır. "SOCAR Polymer" layihəsi, Pirallahı Sənaye Parkında eczaçılıq müəssisəsinin yaradılması, Gəncə Avtomobil Zavodunun Rusiyanın "KamAZ" və "Ural" zavodları ilə əməkdaşlığı, "Azərmas" və "QAZ" şirkətləri arasında birgə layihələr, helikopterlərin təmiri və texniki xidmət mərkəzinin, Hacıqabulda izolyasiya materialları istehsalının təşkili layihələri Azərbaycan-Rusiya sənaye-investisiya əməkdaşlığının önəmli nümunələridir. İki ölkə arasında ölkəmizdə kənd təsərrüfatı texnikasının, vəqonlar üçün ehtiyat hissələrinin və digər sənaye məhsullarının istehsalının təşkili bərədə də razılıq əldə edilib.

Eyni zamanda Azərbaycanla Rusiya arasında ticarətin müsbət artım tempələrini daha da gücləndirmək məqsədilə tədbirlər davam etdirilir. Rusiyada Azərbaycan Ticarət Nümayəndəliyi, Həştərxan şəhərində Azərbaycan iş Mərkəzi, Yekaterinburq şəhərində Azərbaycan

"Sərab Evini" fəaliyyət göstərir və iş adamları arasında birbaşa ticarət əlaqələrinin genişlənməsinə töhfə verir. Həmçinin Moskva şəhərində Azərbaycan məhsullarının geniş çeşiddə təqdim olunduğu "Azərbaycan nemətləri" mağazası açılıb. Rusiyanın digər şəhərlərində də bu cür mağazaların açılması istiqamətində işlər aparılır. İki ölkənin iş adamları arasında biznes forumları, işgüzar görüşlər keçirilir, Rusiyaya ixrac missiyaları təşkil olunur, Azərbaycan məhsulları bu ölkədə keçirilən beynəlxalq sergilərdə nümayiş etdirilir. Artıq Azərbaycan məhsulları Rusiyanın iri mağazalar şəbəkələrində satılır və daha geniş istehlakçı dairəsinə təqdim edilir.

Bir sözlə, Azərbaycan ilə Rusiya arasında ticarətin yüksək tempələrlə artması strateji əməkdaşlığın mühüm göstəricisi olmaqla, cənab İlham Əliyevin xarici iqtisadi əlaqələrin genişləndirilməsi, qeyri-neft ixracının stimullaşdırılması istiqamətində qəbul etdiyi mühüm qərarların, görülməli sistemli və ardıcıl işlərin məntəqəli nəticəsidir.

Müstəqil xarici siyasət kursu yeridən ölkə kimi Azərbaycan Rusiyanı mühüm tərəfdaşlardan biri, mehriban dost, qonşu hesab edir.

Bütün bunlar bir daha təsdiq edir ki, bu gün Azərbaycan müasir beynəlxalq münasibətlər sistemində əməkdaşlıq əlaqələrinin qurulmasında, transmilli layihələrin reallaşdırılmasında qlobal təhlükəsizlik məsələlərinə öz töhfəsini verən fəal aktor və regional güc kimi qəbul edilməkdədir.

Rəşad BAXŞƏLİYEV, "Azərbaycan"

Daxili İşlər naziri əsgər və hərbi qulluqçularla görüşüb

Azərbaycan Respublikasının Daxili İşlər naziri, general-polkovnik Vilayət Eyvazov Daxili İşlər Nazirliyinin (DİN) Daxili Qoşunlarının Quba rayonunda yerləşən hərbi hissəsində olub.

DİN-in mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildiriblər ki, qarşılaşma mərasimindən sonra hərbi hissənin qərargahında "Şərəf kitabını" imzalayan nazir əsgərlərin və hərbi qulluqçuların kazarma-məişət şəraiti, qidalanması, sağlamlıq durumu ilə maraqlanıb, həmçinin maddi-texniki təminatı, avtomobil və zirehli texnika parkı, ərazidə aparılan abadlıq-quruculuq işləri ilə yaxından tanış olub.

Sonra sıra meydanında əsgər və hərbi qulluqçular qarşısında çıxış edən Daxili İşlər naziri V.Eyvazov yaxın tariximizdə qısa nəzər salaraq müstəqilliyin ilk illərində Azərbaycanın qarşılaşdığı problemlər, torpaqlarımızın işğalı, Ulu Öndər ali hakimiyyətə qayıdışından sonra ölkə həyatının bütün sahələrində, o cümlədən daxili işlər orqanlarında aparılan islahatlar, cinayətkarlıqla mübarizə və ictimai asayişin qorunması

sahəsində əldə edilmiş müsbət nəticələr barədə məlumat verib.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin DİN-in və onun ayrılmaz hissəsi olan Daxili Qoşunların ictimai asayişin qorunmasında, cinayətkarlıqla mübarizənin səmərəli təşkilində, dövlətçiliyini cinayətkar qəsdlərdən qorunmasında, insan və vətəndaş hüquq və azadlıqlarının təminatında müstəsna rolunu və fədakar xidmətini hər zaman yüksək qiymətləndirdiyini vurğulayan nazir daxili işlər orqanlarının zəruri avadanlıq və texnika ilə təchizatına böyük diqqət yetirdiyini, mehaz belə ali diqqət və qayğı sayəsində bu gün Daxili İşlər Nazirliyi, onun öncül qurumlarından olan Daxili Qoşunların müasir tələblərə cavab verən texniki və xüsusi vasitələrlə təmin olduğunu, şəxsi heyətin iş, ələcə də sosial-məişət şəraitinin ilbəil daha da yaxşılaşdığını bildirib.

Nazir qeyd edib ki, bu gün ölkəmizdə demokratik prinsiplər əsasında insan hüquqlarının təmin olunması, qorunub saxlanılması istiqamətində mühüm işlər görülür. Vətəndaş məmnunluğunun yük-

sək səviyyədə təmin edilməsi məqsədlə ölkə rəhbərliyinin dövlət qurumları, o cümlədən Daxili İşlər Nazirliyi qarşısında qoyduğu konkret vəzifələrə uyğun olaraq müvafiq qərarlar verilir. Nazirliyin rəhbərliyi tərəfindən respublikanın şəhər və rayonlarında vətəndaşlar qarşısında onları hər bir müdaxirə üzrə lazımi tədbirlər görülür, qaldırılan məsələlərin əksəriyyəti yerində həllini tapır.

Şəxsi heyətə tapşırq və tövsiyələrini verən nazir Vilayət Eyvazov əmin olduğunu bildirib ki, daxili işlər orqanlarının əməkdaşları, o cümlədən Daxili Qoşunların hərbi qulluqçuları göstərilən ali diqqət və qayğıya cavab olaraq sabitliyin, əmin-amanlığın etibarlı qorunmasına, cinayətkarlıqla qətiyyətlə mübarizə işinə öz nümunəvi xidməti ilə cavab verəcək, qarşıya qoyulan bütün vəzifələri bundan sonra da layiqincə yerinə yetirəcək, göstərilən ali diqqət və böyük etimadına xalqına, Vətənə, dövlətə və Prezidentinə sədaqətli xidməti ilə doğruldaq.

Sonda hərbi hissənin əsgər və hərbi qulluqçuları təntənəli marşın sədaları altında tribuna önündən keçiblər.

Azərbaycan dəniz nəqliyyatı sahəsində beynəlxalq əməkdaşlığı genişləndirir

Beynəlxalq Dəniz Təşkilatının London şəhərində yerləşən baş qərargahında "Beynəlxalq Dəniz Təşkilatının xoşməramlı dəniz səfirləri" üçün görüş keçirilib. Baş qərargahda, həmçinin "Dünya Dənizçilik Günü" də qeyd olunub.

Dənizçi peşəsinin təbliği və dənizçilik sahəsi haqqında məlumatın artırılması istiqamətində xoşməramlı dəniz səfirlərinin işini yüksək qiymətləndirən Beynəlxalq Dəniz Təşkilatının Baş katibi Kitak Lim, dəniz səfirlərinin ölkələrində həyata keçirdikləri tədbirləri müsbət qiymətləndirib.

Beynəlxalq Dəniz Təşkilatının xoşməramlı dəniz səfirlərinin və müxtəlif ölkələrin nümayəndələrinin iştirakı ilə keçirilən görüşdə xoşməramlı dəniz səfirlərinin dənizçilik sahəsinə verdiyi töhfələrdən bəhs edilməklə yanaşı, son dövrdə aktual məsələlərdən biri hesab olunan qadınların dənizçilik sahəsindəki rolunu və tutduqları mövqə barədə ətraflı müzakirələr aparılıb. Görüşdə xoşməramlı dəniz səfirlərinin effektiv kommunikasiya planlarından, sosial təşəbbüslərindən, dəniz nəqliyyatı sahəsində təlimlərin keçirilməsindən söz açılıb. Beynəlxalq Dəniz Təşkilatının əsas fəaliyyətinin ətraflı əks etdirilməsi məqsədilə yol xəritəsinin formalaşdırılması üçün təlimat və mexanizmlərin işlənilməsi üçün zəruri tədbirlər iştirakçıların diqqətinə çatdırılıb.

Görüşdə bildirilib ki, Asiya, Sakit okean, Avropa və Afrika, Karib dənizi üzrə 4 region qərargahında və hər biri 10 nəfərdən ibarət olmaqla qruplara bölünmüş xoşməramlı dəniz səfirləri Beynəlxalq Dəniz Təşkilatının texniki əməkdaşlıq komitəsinin işi ilə əlaqədar birgə fəaliyyət göstərəcəklər.

Beynəlxalq Dəniz Təşkilatının xoşməramlı dəniz səfiri, Dövlət Dəniz Agentliyinin hüquq, kadrlar və beynəlxalq əlaqələr şöbəsinin müdiri Fərhad Məmmədov Azərbaycan Respublikasında dənizçilik sahəsində həyata keçirilən tədbirlər haqqında məlumat verərək bildirib ki, gündəmdə olan əhəmiyyətli məsələlər, xüsusilə qüvvəyə minmiş yeni dəyişikliklər, ələcə də bu sahədə maraqlı doğuran sualları cavablandırılması və tövsiyələrin verilməsi məqsədilə tələblər ilə görüşlər keçirilib. O, gənc kadrların dənizçilik sahəsində iş təcrübəsinin artırılması və onlar arasında bu sahəyə marağın təşviq edilməsi

məqsədlə tələblər üçün Dövlət Dəniz Agentliyində təcrübəkeçmə imkanlarının yaradıldığını qeyd etdi. Fərhad Məmmədovun sözlərinə görə, Beynəlxalq Qadınlar Günü münasibətilə dənizçilik sektorunda gender bərabərliyinin necə idarə olunması mövzusunda təlim keçirilib. Təlimdə dənizçilik sahəsində çalışan işçi və tələbələr iştirak edib. Təlim dənizçilik sektorunda bərabərlik və inklüzivlik, Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Dayanıqlı İnkişaf Məqsədlərində gender bərabərliyi, bu sahədə maneələrin aradan qaldırılması və işçi qüvvəsi balansının qorunması üçün qadınlar arasında dənizçilik peşəsinin təbliği edilməsi istiqamətində aparılan güclü müzakirələr çərçivəsində keçirilib.

Beynəlxalq Dəniz Təşkilatının baş qərargahında "Dənizçilik cəmiyyətinin qadınların səlahiyyətləndirilməsi" mövzusunda həsr olunmuş "Dünya Dənizçilik Günü 2019" adlı tədbir də keçirilib. Xatırladaq ki, "Dünya Dənizçilik Günü" Birləşmiş Millətlər Təşkilatı tərəfindən rəsmən elan olunmuş, dənizçilik sahəsində həyata keçirilən tədbirlərin və xüsusilə Beynəlxalq Dəniz Təşkilatının işinin əhəmiyyətini vurğulamaq məqsədilə hər il bir mövzuya həsr olunmuş qeyd edilir.

Beynəlxalq Dəniz Təşkilatının Baş katibi Kitak Lim qeyd edib ki, öz dövlətlərə Dayanıqlı İnkişaf Məqsədlərinə nail olunmasında kömək göstərilməsi Beynəlxalq Dəniz Təşkilatının əsas strategiyasıdır. Qadınların dənizçilik sektorunda rolunu xüsusilə vurğulayan Kitak Lim hesab edir ki, göstərilən saylar dayanıqlı inkişaf məqsədlərinə nail olmaq üçün uzunmüddətli və davamlı olacaq.

Baş katib dənizçilik sahəsində qadınların güclənməsi və davamlı olaraq köhnəməli anlayışlarla mübarizə aparılmasından, müxtəlifliyin birgə əmək, liderlik və kommersiya fəaliyyətində əhəmiyyətli olmasından söz açdı. O bildirib ki, dənizçilik sahəsində gender bərabərliyini rəhbər tutmaqla Beynəlxalq Dəniz Təşkilatının dəstəyi ilə inkişafa nail olmaq üçün qadınların əməyindən bərabər şəkildə istifadə edilməsi mühüm əhəmiyyət kəsb edir.

Tədbirdə inkişaf etməkdə olan ölkələrdə dənizçilik sahəsində çalışan qadınlar üçün ixtisaslaşmış texniki təlimlərdən istifadənin asanlaşdırılması, qadınlar üçün dənizçilik sahəsində fəaliyyət göstərən qurumlarda və təlim mərkəzlərində iş imkanlarının təmin edilməsi məqsədilə münasib mühitin formalaşdırılması, ələcə də inkişaf etməkdə olan ölkələrdə dənizçilik sahəsində çalışan peşəkar qadınların dənizçilik assosiasiyalarının yaradılmasına kömək göstərilməsi diqqətə çatdırılıb.

Qeyd edək ki, əlverişli coğrafi mövqeyə malik olan müstəqil Azərbaycan son 16 ildə etibarlı nəqliyyat dəhlizinin yaradılması istiqamətində mühüm işlər görür. Dəniz nəqliyyatına böyük investisiyalar yatırmaq infrastrukturunu möhkəmləndirən ölkəmiz regionda əlverişli lojistik bağlantı yaradır. Xüsusən də dəniz nəqliyyatı sisteminin müasirləşdirilməsi Azərbaycanı Avrasiya məkanının ən mühüm nəqliyyat-tranzit qovşaqlarından birinə çevirib.

Dəniz nəqliyyatı sahəsi üzrə beynəlxalq konvensiyaların tələblərindən irəli gələn öhdəliklərin icra vəziyyətinin qiymətləndirilməsi məqsədi-

lə Beynəlxalq Dəniz Təşkilatının Audit Ekspert Orupu 2017-ci ildə Azərbaycanda səfərdə olub və yoxlama aparıb. Yoxlamanın nəticələrinə əsasən, respublikamız 174 dünya dəniz dövləti sırasında ən qabaqcıl Avropa dövlətlərindən geridə qoyaraq statistika üzrə 10 sırada yer tutub.

Azərbaycan bu gün Xəzər hövzəsində ən böyük ticarət donanmalarından birinə sahibdir. Hazırda 200-dən çox gəmi Xəzər sularında yük daşıyır. Ümumiyyətlə, dünya ticarət məhsullarının 80 faizdən çox hissəsinin təhlikəsiz, maddi cəhətdən sərfəli və ətraf mühitə daha az mənfi təsir göstərmək üçün dəniz nəqliyyatı vasitəsilə həyata keçirilir. Dəniz nəqliyyatının inkişafı ilə əlaqədar bütün dünya dövlətləri tərəfindən qəbul olunan və riayət edilən, dənizçilik münasibətini tənzimləyən tələblərə və normalara daim etibarlıca düyüld. İpək yolu üzərində geniş iqtisadi zolağın yaradılmasının fəal dəstəkçisi olan Azərbaycan müxtəlif istiqamətlərə tranzit daşımalarının səmərəli təşkilinə də etibarlı təminat verir.

Prezident İlham Əliyevin apardığı məqsədyönlü islahatlar nəticəsində dəniz nəqliyyatı yeni inkişaf mərhələsinə qədəm qoyub. Bu sahədə qanunvericiliyin təkmilləşdirilməsi istiqamətində görülən işlər də xüsusi qeyd edilməlidir. Azərbaycanın dəniz nəqliyyatı sahəsində qazandığı nailiyyətlər ölkəmiz səfər edən müstəqil beynəlxalq qurumların ekspertləri tərəfindən də yüksək qiymətləndirilib.

Elçin CƏFƏROV, "Azərbaycan"

Rusiyanın ən nüfuzlu yazıçısı Aleksandr PROXANOV: "Zal İlham Əliyevi alqışlayırdı"

Əvvəli 1-ci səh.

Yazıçı vurğulayıb ki, İlham Əliyevin çıxışı zamanı zəldə Ermənistanın nümayəndələri, hər hansı radikal olma-yı: "Zal İlham Əliyevi alqışlayırdı".

Aleksandr Proxanov bu yaxınlarda Rusiyanın Xarici İşlər naziri Sergey

Lavrovun Nikol Paşinyanın "Qarabağ Ermənistanıdır" sözlərini pisləyən bəyanatı ilə bağlı sualı da cavablandırıb. O deyib: "Bizim Prezident bu yaxınlarda Ermənistanın lideri və artıq Şoçidə Azərbaycan Prezidenti ilə də görüşlər keçirib. Rusiya gəldikcə artan qeyri-sabitliyi tarazlaşdırmağa səy göstərir. Lav-

rovun sözlərinə gəldikdə isə, burada hər şey aydındır. Əlbəttə, Rusiya XİN-in rəhbəri Paşinyanın bəyanatını pisləməli idi".

Sergey MARKOV: "Prezident İlham Əliyev beynəlxalq aləmdə böyük hörmət qazanıb"

Prezident İlham Əliyev beynəlxalq aləmdə böyük hörmət qazanıb. "Valday" Beynəlxalq Diskussiya Klubunun Şoçidə keçirilmiş iclasında iştirak edən akademik və media birliyinin nümayəndələri Dağlıq Qarabağ münaqişəsi barədə lazımcıca məlumatı verdi. Səbəb odur ki, bu birliyin mövqeyi erməni diasporunun təsirinə məruz qalmış KİV tərəfindən yayılan informasiya əsasında formalaşır. Bu mənada, Azərbaycan Prezidenti mürəkkəb bir auditoriya qarşısında çıxış etdi. Lakin Prezident İlham Əliyev öz zəngin təcrübəsi və böyük diplomatik istedadı sayəsində mövqeyini daqıq və aydın şərhləməyə, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin nizam-

lanması kontekstində Azərbaycanın maraqlarının və fəaliyyətinin məntiqi izah etməyə müvəffəq oldu. Həsab edirik ki, onun çıxışı Beynəlxalq Diskussiya Klubunun iclasında ən güclü bəyanatlardan biri oldu.

zində keçirilmiş mətbuat konfransında Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin də iştirak etdiyi "Valday" Beynəlxalq Diskussiya Klubunun növbəti iclasının yekunlarını təhlil edərkən söyləyib. Rusiyalı məşhur politoloq regionda və dünyada baş verən proseslərə əlaqədar Rusiya ilə Azərbaycan arasında iki-tərəfli münasibətlərin gələcək inkişafı barədə fikirlərini də bölüşüb. Onun sözlərinə görə, ölkələr arasında münasibətlərdə "Bakı ab-havası" formalaşır və "Valday" Beynəlxalq Diskussiya Klubunun Şoçidə keçirilmiş iclasına Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin dəvət edilməsi Moskva ilə Bakı arasında dostluq münasibətlərinin növbəti təzahürüdür.

Dmitri SAVELYEV: "Dağıdılmış və təhqir edilmiş Dağlıq Qarabağ çiçəklənən Azərbaycan torpağına çevrilməlidir"

"Valday" Beynəlxalq Diskussiya Klubu Şoçidə işini başa çatdırıb. Onun məqsədi Şərqdə baş verən siyasi və iqtisadi prosesləri müzakirə etmək olub.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin çıxışı tədbirin ən əhəmiyyətli hadisələrindən birinə çevrilib. Rusiya Dövlət Dumasının deputatı, Rusiya-Azərbaycan parlamentlərarası dostluq qrupunun rəhbəri Dmitri Savelyev respublikanın geosiyasi proseslərdə rolunu və onun Rusiya ilə münasibətlərinin səviyyəsini təhlil edir.

- Dmitri İvanoviç, sizcə, döndürülən liderləri arasında ne üçün mehaz Prezident İlham Əliyev Klubun iclasına dəvət edilib?

"Şərqi səfəqi" poetik obrazı heç də təsadüfən indiki "Valday" forumunun mövzusu seçilməyib. Son vaxtlar geosiyasi proseslər vektoru nəzərəcarpaqcaq dərəcədə Şərqa doğru istiqamət göstərməyə başlayıb. Qoca Avropanı istər daxili, istərsə də ABŞ-la münasibətlərdə ziddiyyətlərin parçalandığı bir vaxtda Asiya daha rasionel və proqnozlaşdırılan əraziyə çevrilib: Şərqdəki tərəfdaşlarla ham daha səmərəli qarşılıqlı fəaliyyət göstərmək, həm də uzunmüddətli tərəfdaşlıq qurmaq olar. Bu nöqeyi-nəzərdən Rusiyanın xarici siyasətində Azərbaycanın

rolu xeyli artır: Azərbaycan Respublikası dəfələrlə konkret addımlarla sübut edib ki, Rusiya qətiyyətlə ona arxalana bilər. Rusiyaya AŞ PA-ya qayıdışı məsələsində Azərbaycanın səs verməsi son örnəkdir. Odur ki, bu gün Avrasiya qitəsində münasibətlərin yeni formatını yaratmağın və Asiya dövlətləri ilə dialoq qurmağın vaxtı çatdıqı üçün Azərbaycanla strateji tərəfdaşlıq Rusiya üçün son dərəcə əhəmiyyətlidir.

Coğrafi mövqeyinə görə Şərqlə Qərbdə arasında yerləşən Azərbaycan üçün sanki tarixin özü tərəfindən böyük missiya hazırlanıb. Respublika inamla dünya siyasətində lider mövqelərə doğru hərəkət edir ki, bu da Azərbaycan iqtisadiyyatının istər intensiv inkişafı, istərsə də ölkədə ictimai-siyasi

vəziyyətin sabit olması ilə şərtlənir. Xarici siyasət sahəsində münasibətlərin düzgün qurması sayəsində Azərbaycan qarşılıqlı fəaliyyətin müxtəlif formatlarının təməli iştirakçısına, ən vacib problemlərə dair forumların keçirildiyi beynəlxalq mərkəzə çevrilib. Odur ki, əksinə, Azərbaycan Prezidentinin bu cür formatlı və belə gündəliyi olan tədbirə dəvət edilməməsi qəribə olardı.

- Prezident İlham Əliyevin çıxışının əsas hissəsi Dağlıq Qarabağ probleminə həsr olunub. Bu sahədə hadisələrin inkişafını və münaqişənin nizamlanmasında Rusiyanın rolunu necə qiymətləndirirsiniz?

- Rusiyanın mövqeyi prinsiplə və dəyişməz qalır: problem həlli sifət sülh xarakteri daşımalıdır. Rusiya bu münaqişənin həllində inkişafı nail olmaq üçün bütün zəruri səyləri göstərməyə hazırdır. Üstəlik, şəxsən mən dərinə əminəm ki, Ermənistan Azərbaycan ərazisini qeyd-şərtsiz azad etməyə borcludur. Dağıdılmış və təhqir edilmiş Dağlıq Qarabağ işğaldan azad edilməsi, çiçəklənən Azərbaycan torpağına çevrilməlidir. Görün, 2016-cı ildə azad edilməsi ərazidə ne qədər işlər görüldü! Bu, onu göstərir ki, münaqişə beynəlxalq hüquqa müvafiq surətdə həll ediləndən sonra Dağlıq Qarabağ necə bir inkişaf gözləyir. Şübhəsiz ki, rusiyalılar Dağlıq Qarabağ ətrafındakı vəziyyətə laqeyd qala bilməzlər, çünki ölkəmiz ATƏT-in Minsk qrupunun həmsədridir. Rusiya sərhədlərindəki münaqişənin eskalasiyasının Cənub Qafqazda sabitliyə daim təhlükə yaratması Rusiyaya əsla lazım deyil.

Bu baxımdan Rusiyanın mövqeyi BMT Təhlükəsizlik Şurasının (TS) yanaşmalarından köklü surətdə fərqlənir. Ne qədər qəribə səslənərsə də, TS öz qərarlarının necə icra olunacağına etinasiz yanaşır. Təsadüfi deyil ki, Azərbay-

can da, Türkiyə də son vaxtlar BMT-nin işinin yeterincə səmərəli olmaması və bu qurumun yenidən təşkil edilməsinin zəruriliyi barədə məsləhətlər verir. İkili standartlar yolverilməzdir! Əgər qərarlar qəbul edilərsə, onlar həyata keçirilə bilər, onların icrası isə dünya birliyinin nəzarətində olmalıdır. Qeyd etmək istəyirəm ki, hazırda danışıqlar prosesi mahiyyət etibarilə Ermənistan tərəfindən bloklandı. Yerevan sülhyaratma prosesini açıq-aşkar ləngidir. Bu həm ölkə rəhbərliyinin təkribat xarakteri bəyanatları, həm də erməni siyasətçilərinin anlaşılmaq kursu göstərir. Ele təəssürat yaradır ki, onların Qarabağ məsələsinə dair heç bir daqıq strategiyası yoxdur, əks halda, Ermənistanın heftə özüne ziyan vurmaq, perspektivli iqtisadi layihələrdən kənar qalma hesabına danışıqları çıxılmaz vəziyyətə salmaq inadi ne ilə izah oluna bilər. Artıq hamıya aydındır ki, problemi həll etmək lazımdır. Münaqişə daima dərğunluq vəziyyətində qala bilməz.

- Rusiya ilə Azərbaycanın iri iqtisadi layihələrdə, o cümlədən ikitərəfli layihələrdə iştirakını necə qiymətləndirirsiniz?

- Artıq uzun müddətdir ki, iqtisadi əlaqələrimiz müsbət dinamika nümayiş etdirir. Əmtəə dövriyyəsinin hər il 20-25 faiz artması bu sahədə tərəqqinin ən yaxşı göstəricisidir. Düşünürəm ki, işlərin belə gedişi daha çox onulla bağlıdır ki, Rusiya-Azərbaycan tərəfdaşlığı strateji əhəmiyyətli prioritetlər üzərində qurulur. Əbəs yerə əməkdaşlığın müxtəlif aspektlərinə əhatə edən beş "yol xəritəsi" işlənilib hazırlanmayıb. Ölkələrimiz onlarda az inkişaf etmiş sahələrdə bir-birini tamamlayırlar. Budur, lap göz qabağında olan münəmə: Rusiyanın Azərbaycanda müasir atom elektrik stansiyası (AES) tikmə haqqında təklifi. Ölkəmiz nüvə enerjisindən istifadə sahəsində dünya liderlərindən biridir və öz texnologiyalarını bölüşməyə hazırır. Əgər biz Türkiyədə "Akku-yu" AES inşa ediriksə, onda ne üçün Azərbaycanın onlarla tərəfdaşlığımız şəxsi atom enerjisi gənərsiyasına sahib olmasınlar. Nəzərə almaq lazımdır ki, Nəvay qəsəbəsində sahə hələ 1981-ci ildə Ümummilli Lider Heydər Əliyevin iştirakı ilə seçilib. O vaxtlar SSRİ-də tikinti məsələləri onun kuraorluğunda idi. Azərbaycanın elektrik enerjisinin gənərsiyası

onunmasına çox ehtiyacı var. Belə ki, təkəcə öten il respublikada enerji istehlakı 14 faiz artıb. Ölkə atom enerjisi ilə, öz qaz resurslarını qoruyub saxlamaq hesabına təqribən 800 milyon dollara qənaət edə bilərdi. Rusiya özü üçün ən fəal yardımını təklif etməyə hazırdır.

Əgər qlobal layihələrdən danışsıla, onda Azərbaycan artıq indinin özündə Şərqlə Qərbdə arasında neqliyyat və enerji körpüsü rolunu oynayaraq qitənin geosiyasi landşaftına və enerji təhlükəsizliyinə təsir göstərir. Bunu demək kifayətdir ki, Azərbaycan eyni vaxtda "Şərqi-Qərbi" və "Şimal-Cənub" layihələrində iştirak edən yeganə ölkədir. Rusiya "Şimal-Cənub neqliyyat dəhlizi"nin reallaşması-na daha çox cəlb olunub, lakin Rusiyadan yüklər, həmçinin Azərbaycan və Qərbi istiqamətində gedir, çünki tarif siyasətinin razılaşdırılması məsələləri həll olunub və möhtəşəm neqliyyat infrastrukturunu yaradıb. Xəzər Konvensiyasının imzalanmasından sonra Xəzər in manimənliyinə qarşılıqlı fəaliyyətin güclənməsi də buna əlavə olunsun, onda ölkələrimizin Avrasiya məkanında etimad və əməkdaşlıq atmosferinin yaradılmasına ne qədər güc və siyasi iradə sərf etdikləri aydın görünür.

Aida İmanquliyeva - 80

Əbədi yaşar insan

Əvvəlki 1-ci səh.

1962-ci ildə universiteti bitirəndən sonra bu ali təhsil müəssisəsinin Yaxın Şərq xalqları ədəbiyyatı tarixi kafedrasının aspirantı olmuş, həmçinin keçmiş SSRİ EA Asiya Xalqları İnstitutunun aspiranturasında təhsil almışdır. Professor Aida İmanquliyeva Azərbaycan Elmlər Akademiyasının Şərqşünaslıq İnstitutuna rəhbərlik edən ilk qadın, Ümumittifaq Şərqşünaslar Cəmiyyəti Rəyasət Heyətinin üzvü, eyni zamanda SSRİ-də Şərq ədəbiyyatının tədqiqi üzrə Ümumittifaq Koordinasiya Şurasının üzvü, Azərbaycanda və keçmiş Sovet İttifaqında yeni ərəb ədəbiyyatı üzrə əsas kursun yaradıcısı idi. 1966-cı ildə namizədlik dissertasiyasını uğurla müdafiə edən Aida İmanquliyeva Azərbaycan Elmlər Akademiyasının Şərqşünaslıq İnstitutunda kiçik elmi işçi kimi çalışmağa başlamış və 1973-cü ildə baş elmi işçi vəzifəsinə yüksəlmişdir. 1976-cı ildə Şərqşünaslıq İnstitutunun Ərəb filologiyası şöbəsinin müdiri, 1988-ci ildə elmi işlər üzrə direktor müavini, 1991-ci ildən ömrünün sonuna qədər isə Azərbaycan Elmlər Akademiyası Şərqşünaslıq İnstitutunun direktoru vəzifəsində çalışmışdır.

Professor Aida İmanquliyeva üç fundamental monoqrafiyanın ("Mixail Nüaymə və "Qələmlər cəmiyyəti", "Cübran Xəlil Cübran", "Yeni ərəb ədəbiyyatının korifeyləri") və 70-dən çox elmi məqalənin, eləcə də bir çox tərcümələrin müəllifidir. Rəhbəri olduğu Ərəb filologiyası şöbəsində qısa müddətdə 10-dan çox namizədlik dissertasiyası müdafiə edilmişdir. Professor Aida İmanquliyeva öz istedadı və zəhməti sayəsində yeni ərəb ədəbiyyatının ən tanınmış mütəxəssislərindən birinə çevrilərək yaxın və uzaq xaricə bir çox ölkələrində Azərbaycanın şərqşünaslığını layiqincə təmsil etmişdir. Aida xanım zəngin elmi irsi ilə təkcə Azərbaycan şərqşünaslığına deyil, həm də bütün dünya şərqşünaslığına böyük töhfə vermişdir. Rusiya, Ukrayna, Almaniya, İngiltərə, Fransa, Özbəkistan, Gürcüstan və bir çox ərəb ölkələrində tanınan professor Aida İmanquliyeva bu gün də şərqşünaslıq tarixinin ən nüfuzlu simalarından biri hesab olunur.

Klassik irs tədqiqatları

Professor Aida İmanquliyeva Azərbaycanda yeni ərəb ədəbiyyatının araşdırılması üçün tamamilə yeni məktəb yaratmışdır. O, eyni zamanda çoxşaxəli tədqiqat istiqamətini üzrə fəaliyyət göstərmişdir. Bura ərəb dilindən tərcümələr, klassik ərəb ədəbiyyatına dair sanballı məqalələr, rəylər və mübahisələr daxildir. Bütün bu intellektual məhsullar, həmçinin Azərbaycan elm tarixinin mühüm mərhələsinə təşkil edir. Aida İmanquliyeva bütün tədqiqatlarında Şərq-Ərəb diaqnozunu vacibliyinə və qədim dövrlərdən bəri mövcud olmuş reallığa diqqət çəkirdi: "Ərəblərin mənimlərdəki antik, qədim Şərq və ərəb-müsləman ənənələri Əndəlus vasitəsilə Avropaya yayılırdı".

Aida xanım ərəb-müsləman sivilizasiyasının İspaniya üzərindən Qərbbə təsiri haqqında çox ciddi elmi mülahizələrini belə təqdim edir: "Əndəlus ədəbiyyatı Orta ərəb ədəbiyyatı tarixində görkəmli yerlərdən birini tutur. Əndəluslu alim və ədiblərin nəcib fəaliyyəti sayəsində Qərb dünyası Şərqi mədəniyyəti, ədəbiyyatı, adət və ənənələri ilə tanış oldu. Qərbbə Şərq arasında mədəni-ədəbi əlaqə yarandı. Məhz bu alimlərin tərcüməçilik səyi nəticəsində Avropa qədim Yunan dünyasının tibb, riyaziyyata, həndəsəyə aid ən məşhur əsərləri ilə tanış oldu". Məhz VIII əsrin əvvəllərində ərəblərin İspaniyada məskən salıb tarixdə ilk dəfə Qərb ölkəsində öz ədəbiyyat və mədəniyyətini yaratması ərəb ədəbiyyatında mühüm hadisə oldu. VIII əsrdən başlayaraq İspaniya uzun müddət ərəb ədəbiyyatı və mədəniyyətinin Qərbdəki mərkəzinə çevrildi. Aida xanım çox dəqiqliklə və ciddi mənbələrə əsaslanaraq, ümumiyyətlə, İspaniyada mövcud olmuş islam sivilizasiyasının incəsənət üzərindən Qərbbə təsirini belə qiymətləndirir: "XI əsr Fransa incəsənətinin tədqiqi ilə məşğul olan alimlər etiraf edirlər ki, bu incəsənətdə müəyyən dərəcədə islam İspaniyasının təsiri duyulur".

Məhcər ədəbiyyatı

Professor Aida İmanquliyeva ərəb məhcər (mühcirət) ədəbiyyatının araşdırılması məsələsinə çox diqqətlə yanaşaraq dünya şərqşünaslığına özünün elmi möhürünü vurmuşdur. Aida xanımın 1970-ci illərdə apardıqı tədqiqatlar həm Şərq, həm də Qərb ədəbiyyatında dərin iz buraxmış ərəb məhcər ədəbiyyatının nümayəndələri barəsində idi. Şimali Amerikada yaranmış mühcirət ədəbiyyatı, xüsusən XIX əsrin axırları-XX əsrin əvvəllərində ərəb ədəbiyyatı tarixində xüsusi çəkiyə və mövqeyə malik ədəbi məktəb olmuşdur. Aida xanım "Yeni ərəb ədəbiyyatının korifeyləri" monoqrafiyasında "Suriya-Amerika məktəbi"nin nümayəndələri Cübran Xəlil Cübran, Əmin ər-Reyhani və Mixail Nüaymənin yaradıcılığını Qərb romantizmi və rus təncədi realizminin təsiri altında tədqiq edirdi. Bu, eyni zamanda yeni ərəb ədəbiyyatı ilə dünya ədəbiyyatının müxtəlif cərəyanlarının və bədi metodlarının qarşılıqlı əlaqəsi tarixinin tədqiqidir. Bu yazıçılardan yarıqçı fəaliyyətinin əhəmiyyəti

ti onadər ki, onlar Avropa və Amerika ədəbiyyatının etik və bədi dəyərlərini yenilik ruhunda özəxtmiş, yeni formada ifadə etmiş, onların nailiyyətlərini ən yaxşı milli ənənələrlə sintezdə təcəssüm etdirmişlər.

Ərəb məhcər ədəbiyyatının nümayəndələri öz fəaliyyətlərini genişləndirmək məqsədilə 1920-ci ildə Nyu Yorkda "Qələmlər cəmiyyəti" ("Ər-Rabitə əl-Qələmiyyə") adlı ədəbi təşkilat yaratdılar. Təşkilatə istedadlı və ictimai baxımdan fəal mühcir yazıçılar daxil oldular. Cəmiyyətin sədri Cübran Xəlil Cübran, katibi isə Mixail Nüaymə seçildi. "Qələmlər cəmiyyəti" yeni ərəb ədəbiyyatının ideya və prinsiplərini formalaşdırdığı ictimai-mədəni mərkəz oldu.

Mühcir yazıçıların yaradıcılığı sayəsində ərəb ədəbiyyatında yeni janr - mansur şeir janrı meydana çıxdı, ərəb ədəbiyyatının özü isə digər dünya ədəbiyyatları cərgəsində öz layiqli yerini tutdu. Bu yazıçılar üçün, bir tərəfdən, dərin vətənpərvərlik, vətəni azad və güclü görmək istəyi, digər tərəfdən isə, bütün insanlara, dünyada olan bütün canlılara münasibətdə sevgi hissi səciyyəvi idi. Və bu cərəyanın tanınmış nümayəndələri Cübran Xəlil Cübran, Əmin ər-Reyhani və Mixail Nüaymə nəzəri dərinliyi və konseptualizmi ilə tanınan, Avropa və Amerika ədəbiyyatının nailiyyətlərini mənimsəmiş istedadlı ərəb ədibləri olaraq əsərlərində multikultural və milli bədi ənənələri sintez edərək Şərq ruhunu Qərb analitikası ilə uğurla birləşdirdilər. Bu kontekstdə professor Aida İmanquliyevanın kateqoriyalar olaraq milli və ümumbəşəri ədəbiyyatların qarşılıqlı əlaqəsinə dair fikirləri son dərəcə əhəmiyyətlidir: "Dünyanın müxtəlif bölgələri arasında qarşılıqlı əlaqələr sayəsində hər bir milli ədəbiyyatın nailiyyəti başqa, hətta məkan etibarilə ilə uğurlu ədəbiyyatların da nailiyyətinə çevrilir... İstanlın xalqın mədəniyyəti xaraktercə milli olub, ümumbəşəri nailiyyətlərlə qınılmaz surətdə bağlıdır".

Ərəb məhcər ədəbiyyatı nümayəndələrinin yaradıcılığında eyni vaxtda üç ənənə - ingilis "Göl məktəbi", Amerika transsendentalizmi və rus ədəbiyyatının tənqidi realizmi meydana çıxır. Burada bir sıra qarşılıqlı əlaqəli problemlər - "Suriya-Amerika məktəbi"nin təcrübəsində Qərb və Şərq ənənələrinin sintezi problemi, bu məktəbin nümayəndələri tərəfindən Qərbi Avropa və Amerika romantizminin, rus tənqidi realizminin mənimsənilməsinin özünəməxsus xüsusiyyətləri problemi və onların əsərlərində yaradıcı metodun təkamülü problemi buruzə verir. Məhz bu kontekstdə professor Aida İmanquliyeva Cübran, Nüaymə və ər-Reyhani yaradıcılığını ümumiləşdirilmiş aspektdən son dərəcə dəqiq şəkildə belə səciyyələndirir: "Onlara əzəldən Şərq xalqlarının mədəniyyətinə xas olan ümumbəşəri və humanist ideallar əsasında öz döğmə mədəniyyətlərində bu dəyərlərin təsdiqi üçün müvafiq üsullar tapmaq asan idi. Eyni zamanda heç vaxt unutmaq lazım deyil ki, bu yazıçılarda vətəninin adət-ənənələrini və öz dilini qoruyub saxlayan mühcirət mühtiti əhatə edirdi. Buna görə də onlar iki mədəni ənənənin - həm Şərqi, həm də Qərbi mədəni əlaqələrinin daşıyıcıları oldular".

Aida İmanquliyeva ərəb məhcər ədəbiyyatının beynəlxalq miqyasda ən görkəmli, ən sanballı tədqiqatçısı idi. Bunu nəinki Azərbaycan və keçmiş sovet ərəbşünasları, hətta Avropa şərqşünasları etiraf edirlər.

Şərqlə Qərbin inteqrasiyası

Aida xanım tədqiqatlarında ərəb məhcər yazıçılarının fəlsəfi baxışlarını

araşdırır. O, belə bir elmi nəticəyə gəlir ki, Cübran və ər-Reyhani "kamil insan" haqqında təsəvvürləri Orta ərəb müfəkkir və süffləri İbn Ərəbi, Cili və Caminin təlimlərinə söykənir. Xüsusilə təsəvvüf Orta ərəblərdə ərəb-müsləman fəlsəfi düşüncəsinə, eyni zamanda bütövlükdə dünya mədəniyyətinə böyük təsir göstərmişdir. Belə faktların mühcir ədiblərin əsərlərində təzühürü irəliyə doğru addım olmuşdur. Professor Aida İmanquliyeva bu istiqamətdə əvvəllər tədqiqatçıların diqqət yetirmədiyi cəhətlərə də toxunur.

Aida xanım Şərq-Qərbin əlaqələrinə, qarşılıqlı inteqrasiya məsələlərinə çox ciddi elmi mülahizələrə belə qiymət verir: "Qərb və Şərq bir-birini yalnız bərabər hüquqlu qarşılıqlı əlaqə və qarşılıqlı hörmət şəraitində zənginləşdirə bilər, mədəniyyətinin haqiqi hərəkətverici qüvvəsi olan, mürəkkəb fəlsəfi ideyaları anlaşıqlı dildə geniş oxucu kütləsinə çatdırıla bilən ədəbiyyat isə sivilizasiyalar arasında dialoqa ən yaxşı vasitələrdən biridir... O dövrün ingilis dilli ərəb mühcirət nəşrləri Qərb oxucusunu ərəb Şərqi ilə tanış edirdi. Bu, Qərbbə Şərq arasında mədəni əlaqələrin inkişafı üçün olduqca zəruri idi. Ər-Reyhani, C.X. Cübran, M. Nüaymənin adları həm Amerikada, həm də ərəb Şərqi qədər məşhurdur".

Şərq və Qərb ədəbiyyatlarının çoxşaxəli və böyük zəhmət tələb edən qarşılıqlı əlaqələri mövzusu Aida İmanquliyevanın mühüm nəticələr əldə etdiyi elmi axtarışlarının özüdür. Alim ərəb-müsləman dünyasının Qərbbə ədəbi əlaqələrinin Orta ərəblərdən başladığını söyləyir. Pireney (İberiya) yarımadasında Qərbi Avropa ilə Şərq arasında (VIII-XV əsrlər) ərəb ədəbiyyatının xüsusi rolunu göstərir. XVIII əsrdən başlayaraq Qərb ədəbiyyatında Şərq heyranlığı Şərq motivlərinin inkişafı ilə əlaqədar olaraq qarşılıqlı əlaqə prosesində daha da intensivləşir. Beləliklə, o, Avropa yazıçıların (P.Kornel, Molyer, J.Rasin, F.Ryukert, B.Cons, O.Goldsmit), Qərb sair-romantiklərinin, "Göl məktəbi" şairlərinin və bir çox başqalarının yaradıcılığında Şərq sülhətəri, mövzuları və motivlərini yada salır.

"Şərq və Qərb ən gözəl mədəniyyətləri ilə görüşməli və birləşməlidir" deyə Əmin ər-Reyhani ingilis dilində qələmə aldığı məşhur "My East and West" ("Mənim Şərqi və Qərbi") əsərində yazır: "Şərqdə və Qərbdə müfəkkirlər qohumdurlar, şairlər iki qardaşın oğullarıdır, təxəyyülün novatorları dünyada sülh və xoş məramın müdafiçiləridir. Onların əsərləri millətlər arasında geniş yolla açır və onlar həmişəyən bələdi və qoruyucudurlar".

Professor Aida İmanquliyeva bu səpki elmi araşdırmaları nəticəsində bir neçə onilliklər boyunca öz dövrü qabaqlayaraq Şərqlə Qərbin ümumbəşəri dəyərlər müstəvisində əməkdaşlığın mümkün olduğunu göstərmişdir. Müasir dövrdə həm nəzəri, həm də praktik baxımdan ədəbiyyat vasitəsilə multikultural mühit və inteqrasiyanın formalaşması Aida xanımın tədqiqatlarının aktuallığını bir daha ortaya qoyur. Onun elmi yaradıcılığının tədqiqi ərəkən bu tendensiyanı yaxından görmək mümkündür.

Müasir dünyada elm tarixinə öz möhürünü vurmuş alim-mütəfəkkirlərin xatirələrini daim uca tutmaq üçün elmi qıraət-seminarlar həyata keçirilir. Yaxşı olardı ki, Azərbaycanda da humanitar sahənin bütün istiqamətlərini əhatə edəcək belə bir qıraət-seminar Şərqlə Qərbi ciddi tədqiqatları ilə araşdırılmış professor Aida İmanquliyeva adına başladsın.

Ayten QƏHRƏMAN, filologiya elmləri doktoru

Azərbaycan tarixçiləri Bolqarıstanda beynəlxalq konfransda iştirak ediblər

Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının (AMEA) Tarix İnstitutunun direktoru, akademik Yaqub Mahmudovun rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti Bolqarıstanın Yambol şəhərində keçirilən "Son Antik dövrdə Cənub-Şərqi Avropada xristianlıq" mövzusunda beynəlxalq konfransda iştirak edib.

Tarix İnstitutundan AZƏRTAC-a bildirilib ki, nümayəndə heyətinin tərkibinə elmi müəssisənin əməkdaşları - "Azərbaycanın qədim tarixi" şöbəsinin müdiri Allahverdi Əlimirzəyev və böyük elmi işçi Ramin Əlizadə daxil olublar.

Tarixçi alimlərimizin bu konfransda iştirakı erməni millətçilərinin və Qriqoriyan kilsəsinin nümayəndələrinin fəallaşması ilə əlaqədardır. Onlar iddia edirlər ki, guya Bakı da onların şəhəri olub və "Albanopol" adlanıb. Bununla əlaqədar olaraq, Azərbaycanın Bolqarıstandakı səfiri Nərgiz Qurbanova AMEA-nın prezidenti, akademik Akif Əlizadədən ölkəmizdən olan nümayəndələri bu konfransda iştirak etməsinə və Azərbaycan-Alban kilsəsinin tarixi barədə ilk mənbələrlə konfrans iştirakçıların malumatlandırılmasını xahiş edib. Akif Əlizadə Yaqub Mahmudovun bu sahənin mütəxəssisləri ilə bərabər Yambol şəhərində ezaq olunanları barədə sərəncam verib.

Aqatapolis yepiskopu Yeroteyin xeyir-duası ilə öz işinə başlayan konfransda Bolqarıstan alimləri ilə yanaşı, Böyük Britaniya, Almaniya, Fransa, İtaliya, Türkiyə, Serbiya, Rumıniya, Xorvatiya, Ukrayna və digər ölkələrdən olan tədqiqatçılar da iştirak ediblər.

Konfransın açılışında Yambol şəhərinin meri və bələdiyyə başçısının çıxışlarından sonra söz Yaqub Mahmudova verilib. O, konfrans iştirakçıları xarici qonaqlar adından salamlayaraq bildirdi ki, Azərbaycanda multikultural dəyərlərə böyük önəm verilir: "Azərbaycan-Alban kilsəsi bütün Qafqazın ilk xristian kilsəsidir. Hazırda Azərbaycanda müxtəlif dinlərin nümayəndələri sərbəst şəkildə ibadət edir və onların hüquqları konstitusiyası ilə qorunur".

Yaqub Mahmudov çıxışında qeyd edib ki, Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva bir çox ölkələrin ali dini orden və medalları ilə təltif olunublar. Akademikin çıxışı konfrans iştirakçıları tərəfindən böyük maraqla qarşılıqlı və yepiskop Yerotey ona minnətdarlıq edib.

Tədbirdə Yaqub Mahmudov "Qədim Alban kilsəsi və onun faciəli tarixi" mövzusunda geniş məruzə ilə də çıxış edib. O bildirdi ki, Alban kilsəsinin faciəli tarixi onun 1836-cı ildə qar Rusiyanın tərəfindən ləğv edilməsi və erməni-qriqoriyan kilsəsinin təcavüzkar fəaliyyəti ilə bağlı olub: "Erməni-qriqoriyan kilsəsi Alban kilsəsinin tarixini saxtalaşdırmış, kitabxanalarını məhv etmiş, diofiz albanların qriqoriyanlaşdırılması və erməniləşdirilməsi siyasətini yeritmişdir. Daha sonra qədim albanların yaşadığı bütün torpaqlarla bağlı Azərbaycana qarşı əsassız ərəzi iddiaları irəli sürülüb. Və bununla əslində müasir dövrdə Cənubi Qafqazda sülh və əmin-amanlıq üçün ciddi təhlükə olan Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin əsası qoyulub".

Akademikin məruzəsi zamanı konfrans iştirakçılarına tarixi sənədlər, ermənilər tərəfindən dağıdılmış dini abidələrimizin, məscidlərimizin tövləyə çevrilməsini, qədim Azərbaycan şəhəri olan İrəvanda erməni vandalları tərəfindən dağıdılmış məscidləri özündə əks etdirən videolar nümayiş etdirilib.

Sonda onun məruzəsi, Allahverdi Əlimirzəyev və Ramin Əlizadənin ilk mənbələr əsasında hazırladığı "Azərbaycanda xristianlığın erkən tarixi (I-VII əsrlər)" adlı məqalə çoxaldıraq konfrans iştirakçılarına paylanılıb. Tarix İnstitutunun Alban kilsəsinin tarixini və Azərbaycanın dini abidələrinə qarşı erməni vandallarının törətdiyi vəhşiləri özündə əks etdirən nəşrləri də tədbirdəki alimlərə təqdim olunub. Beynəlxalq konfransda Azərbaycan nümayəndə heyətinin uğurlu iştirakının təmin olunması üçün ölkəmizin Bolqarıstandakı səfiri Nərgiz Qurbanova lazımı dəstək göstərib.

Təhsil Nazirliyində kollegiya iclası keçirilib

Oktyabrın 7-də Təhsil Nazirliyində kollegiya iclası keçirilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Təhsil naziri Ceyhun Bayramov kollegiya iclasını giriş sözü ilə açaraq təhsil sahəsində aparılan islahatların nəticəsində əldə olunan uğurları və qarşıya qoyulan vəzifələr barədə məlumat verib.

Kollegiya iclasında Təhsil Nazirliyinin Aparat rəhbərinin müavini Yaqub Piriyev 2019-2020-ci tədris ili üzrə ali və orta ixtisas təhsili müəssisələrinə tələbə qəbulunun nəticələri barədə məruzə edib.

Yaqub Piriyev bildirdi ki, cari ildə ali təhsil müəssisələrinin bakalavriat səviyyəsinə tələbə qəbulu proqnozu ötən ilə nisbətən ümumilikdə 6 faiz, dövlət sifarişli ilə qəbul planı isə ötən ilə müqayisədə 66,1 faiz artıb (dövlət sifarişli 8150 yer artaraq 20474 yer olub). Tələbə qəbulunda proqnoz yerlərinin 84,6 faizi dövlət, 15,4 faizi isə qeyri-dövlət ali təhsil müəssisələrinin qəbul planında nəzərdə tutulub. Ötən ilə nisbətən müvafiq olaraq 85,4 faiz və 14,6 faiz olub.

Aparat rəhbəri müavininin sözlərinə görə, 2019-2020-ci tədris ili üçün ali təhsil müəssisələrinin bakalavriat səviyyəsinə qəbul imtahanlarının ilkin nəticələrinin statistik təhlili göstərir ki,

son 6 ildə ali təhsil müəssisələrinin bakalavriat səviyyəsinə qəbul üzrə proqnoz yerlərinin sayı 28 faiz, dövlət sifarişli yerlərinin sayı isə 78,5 faiz artıb. 2014-2015-ci tədris ilində dövlət sifarişli yerlərinin sayı qəbul planının 30,4 faizini təşkil etdiyi halda cari ildə bu rəqəm 42,4 faizdir.

Cari ildə orta ixtisas təhsili müəssisələrinə tələbə qəbuluna toxunan Yaqub Piriyev əlavə edib ki, qəbul planı ötən ilə nisbətən ümumilikdə 8,2 faiz artıb. 56 orta ixtisas təhsili müəssisəsindən Təhsil Nazirliyinin tabeliyində olan 37 kollece cari ildə tələbə qəbulu göstəricisi ötən ilə müqayisədə 6,6 faiz çox olub. Ölkə üzrə dövlət hesabına qəbul planı isə ötən ilə nisbətən 4,6 faiz artıb.

Iclasda Təhsil Nazirliyinin Məliyyə şöbəsinin müdiri

Rauf Orucov "Ali təhsil müəssisələrində və magistratura səviyyəsi üzrə Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasında yeni maliyyələşmə mexanizminin tətbiq edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2010-cu il 25 iyun tarixli 120 nömrəli Qərarında dəyişiklik edilməsi barədə" Nazirlər Kabinetinin 2019-cu il 3 oktyabr tarixli 428 nömrəli Qərarına dair məruzə ilə çıxış edib. Rauf Orucov bildirdi ki, qərar əsasən dövlət sifarişli əsasında kadr hazırlığı üzrə hər bir təhsil sahəsində çalışan xərclərinin miqdarı 2019-cu il sentyabrın 1-dən orta hesabla 30 faiz artırılıb. Şöbə müdiri qeyd edib ki, bu məqsədlə dövlət büdcəsindən ayrılacaq əlavə vəsaitin məbləği cari ildə 14 milyon,

növbəti ildə isə 42 milyon manat təşkil edir.

Rauf Orucovun sözlərinə görə, bununla da dövlət sifarişli əsasında kadr hazırlığını həyata keçirən müəssisələrin maliyyə imkanlarının yaxşılaşması, işçilərin əməkhaqlarının artırılması, dövlət sifarişli əsasında kadr hazırlığı üzrə ali təhsil müəssisələrində rəqabət mühitinin güclənməsi və ali təhsil müəssisələrinin inkişafı üçün imkanların artması gözlənilən nəticələr sırasındadır.

Təhsil naziri Ceyhun Bayramov kollegiya iclasında çıxış edərək məruzə olunan mövzularla bağlı fikirlərini bildirdi.

Kollegiya iclasında gündəlikdəki məsələlərə dair tökiif və tövsiyələr səsəndirilib, müzakirələr aparılıb.

Azərbaycanın Xarici İşlər Nazirliyində görüş

Azərbaycanın Xarici İşlər naziri Elmar Məmmədov Azərbaycan Respublikasının ölkəmizdə yeni təyin olunan səfiri Serjan Abdıkərimov ilə görüşüb.

Nazirliyin mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, nazir Elmar Məmmədov Serjan Abdıkərimovun səfiri təyin olunması münasibətilə tökiif edib və qardaş Qazaxıstan səfirinə diplomatik fəaliyyətində uğurlar arzulayıb.

Görüşdə tərəflər ölkələrimiz arasında mövcud olan six münasibətlərin siyasəti, mədəni və digər sahələrdə inkişafından məmnunluqla ifadə ediblər. Eyni zamanda ölkələr arasında iqtisadi və ticarət sahələrinin daha da inkişaf etdirilməsinin əhəmiyyətini vurğulayıblar.

Səfir Serjan Abdıkərimov Ümummilli Lider Heydər Əliyevin əsasını qoyduğu və Prezident İlham Əliyevin uğurla davam etdirdiyi müdrik inkişaf strategiyası sayəsində Azərbaycanın regionda mühüm rol oynadığını və bu xüsusda, ölkəmiz tərəfindən həyata keçirilən enerji, neqhiyyət və infrastruktur layihələrinin əhəmiyyətini qeyd edib. O, iki ölkənin birgə həyata keçirdiyi layihələrin uğurlandan məmnunluqla ifadə ediblər. Eyni

zamanada ölkələr arasında iqtisadi və ticarət sahələrinin daha da inkişaf etdirilməsinin əhəmiyyətini vurğulayıblar.

Səfir Serjan Abdıkərimov Ümummilli Lider Heydər Əliyevin əsasını qoyduğu və Prezident İlham Əliyevin uğurla davam etdirdiyi müdrik inkişaf strategiyası sayəsində Azərbaycanın regionda mühüm rol oynadığını və bu xüsusda, ölkəmiz tərəfindən həyata keçirilən enerji, neqhiyyət və infrastruktur layihələrinin əhəmiyyətini qeyd edib. O, iki ölkənin birgə həyata keçirdiyi layihələrin uğurlandan məmnunluqla ifadə ediblər. Eyni

fəaliyyətin davam etdiriləcəyini bildirdi. Nazir Elmar Məmmədov Azərbaycanın tərəfinin Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həllinə dair beynəlxalq təşkilatlarda nümayiş etdirdiyi prinsiplərin mövqeyə, ölkəmizin suverenliyi və ərəzi bütövlüyünə verdiyi dəstəyə görə təşəkkürünü ifadə edib.

Tərəflər, həmçinin qarşılıqlı maraqlı doğuran məsələlər ətrafında fikir mübadiləsi aparıblar.

Səfir Serjan Abdıkərimov etimadnaməsinin surətini nazir Elmar Məmmədovaya təqdim edib.

Raket və artilleriya bölmələri döyüş atışları icra edib

Azərbaycan Respublikası Müdafiə nazirinin təsdiqi etdiyi 2019-cu ilin döyüş hazırlığı planına uyğun olaraq, Raket və Artilleriya Qoşunlarının cəbhəboyu zonada yerləşən bölmələri iriçaplı yayılım atəşli reaktiv sistemlərdən (YARS) praktiki atışlar icra ediblər.

Müdafiə Nazirliyinin mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, eyni zamanda səhra şəraitində müvafiq bölmələrin zabitləri ilə "Taktiki təlimlərin həyata keçirilməsi" mövzusunda toplanış keçirilib.

Raket bölmələrinin şerti düşmənin müdafiəsinin darınılıyında yerləşən hədəflərə zərbələr endirməkə qarşıya qoyulan məqsədlərə nail olublar.

Raket bölmələrinin şerti düşmənin müdafiəsinin darınılıyında yerləşən hədəflərə zərbələr endirməkə qarşıya qoyulan məqsədlərə nail olublar.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisində müşavirə keçirilib

Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, oktyabrın 7-də Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri yanında Dövlət Sırrının Mühafizəsi üzrə İdarələrarası Komissiyasının fəaliyyəti barədə müşavirə keçirilib.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri Vasif Talibov müşavirəni açaraq deyib ki, dövlət sirri təşkil edən məlumatların məxfiliyinin qorunması bu gün qarşıda duran əsas vəzifələrdəndir. Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi Sədri 2019-cu il 17 sentyabr tarixli fərmanı ilə Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri yanında Dövlət Sırrının Mühafizəsi üzrə İdarələrarası Komissiyasının yaradılması da bu sahədə fəaliyyətin gücləndirilməsi və qarşıya qoyulan vəzifələrin icrasına xidmət edir. Komissiyanın tərkibini diqqətə çatdıran Ali Məclis Sədri bildirib ki, dövlət sirrinin mühafizəsi sahəsində aid təşkilatların birgə fəaliyyəti bundan sonra əsas vəzifə kimi müəyyənləşdirilib.

Naxçıvan Muxtar Respublikasının Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmətinin rəisi Nurlan Penahov muxtar respublikada dövlət sirrinin mühafizəsi sahəsində görülən işlər, Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi Aparatı rəhbərinin müavini - Qanunçuluq və Hüquq mühafizə orqanları ilə iş şöbəsinin müdiri Cəmil Rüstəmov isə dövlət sirrinin mühafizəsi üzrə fəaliyyəti tənzimləyən qanunvericilik barədə məlumat verib.

Naxçıvan Muxtar Respublikasının Rabitə və Yeni Texnologiyalar naziri Rövşən Məmmədov dövlət orqanları arasında elektron sənəd dövriyyəsinin təşkil və təhlükəsizliyinin təmin olunması sahəsində görülən işləri diqqətə çatdırıb.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri Vasif Talibov çıxış edərək deyib: "Təhlükəsizliyin təmin edilməsi hər bir dövlətin mövcudluğunun əsas şərtlərindəndir. Dövlətin təhlükəsizliyinin əsasında isə dövlət sirri təşkil edən məlumatların məxfiliyi, məxfiləşdirilməsi və qanunauyğun istifadəsi dayanır. Dövlət sirri - hərbi, xarici-siyasi, iqtisadi, kəşfiyyat, əks-kəşfiyyat və əməliyyat-axtarı fəaliyyəti ilə bağlı olub, dövlət tərəfindən mühafizə edilən və yayılması dövlətin təhlükəsizliyinə ziyan vura bilən məlumatlardır. Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri yanında Dövlət Sırrının Mühafizəsi üzrə İdarələrarası Komissiyasının yaradılmasında əsas məqsəd də dövlət sirri haqqında qanunvericiliyin muxtar respublikada həyata keçirilməsini təmin etməkdən, bu sahədə normativ hüquqi aktların və metodik sənədlərin işlənilməsi və yerinə yetirilməsi üçün dövlət orqanlarının fəaliyyətini əlaqələndirməkdən ibarətdir. Bu vəzifələrin həyata keçirilməsi üçün İdarələrarası komissiya tərəfindən bir sıra işlər görülməlidir".

Ali Məclis Sədri Dövlət Sırrının Mühafizəsi üzrə İdarələrarası Komissiyasının fəaliyyət istiqamətləri barədə tapşırıqlar verərək deyib: "Komissiya dövlət sirri təşkil edən məlumatların qeyri-qanuni yayılmasını qarşısını almaq, dövlətin təhlükəsizliyinə ziyan vuran belə hal baş verəndə fakt üzrə materiallara baxmalı və rəy verməlidir. Komissiyada təmsil olunan orqanlar əsasən dövlət sirrinə aid edilən məlumatlar barəsində sərəncam vermək səlahiyyətlərinə malikdirlər. Ona görə də

həm komissiyada təmsil olunan, həm də bu səlahiyyətlərə malik digər orqanlar dövlət sirrinə aid edilən məlumatların siyahısına uyğun olaraq məxfiləşdirilməli məlumatların geniş siyahısını tərtib etməli və bu siyahılara daxil edilmiş məlumatların məxfilik dərəcələrini müəyyənləşdirməlidirlər".

Ali Məclis Aparatının müvafiq şöbəsi dövlət sirrinə aid edilən məlumatların siyahısını və digər normativ aktları komissiyada təmsil olunan orqanlarla birlikdə hazırlayıb təsdiq edilmək üçün Ali Məclis Sədriyə təqdim etmişdir. Komissiya dövlət sirri təşkil edən məlumatların qanunla müəyyən edilmiş məxfilik müddətlərinə aidliyi orqanlarda əməl edilməsini nəzarətdə saxlamalı, zərurət olduqda həmin müddətlərin uzadılması məsələsinə baxmalıdır.

Ali Məclis Sədri deyib: "Muxtar respublikada dövlət sirrinin mühafizəsi sahəsində səlahiyyətlər Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmətinə verilib. Xidmət əsasən məxfilik müəyyən edilmiş vəzifələrlə yanaşı, həm də aidliyi orqanlarda məxfiləşdirilməli məlumatların siyahılarının yenilənməsini nəzarətdə saxlamalı, onların məxfilik dərəcəsinə uyğunluğunu vaxtaşırı, azı 5 ildə bir dəfə yoxlamalıdır. Dövlət orqanlarında, müəssisə, idarə və təşkilatlarda dövlət sirrinin mühafizəsi üzrə struktur bölmələrinin fəaliyyətinə metodiki köməklik göstərilməli, dövlət sirri təşkil edən məlumatların qorunmasına dair tələblərə əməl edilməsi nəzarətdə saxlanılmalıdır. Elektron sənəd dövriyyəsi və mübadiləsi bu sahədə dövlət sirri təşkil edən məlumatların mühafizəsi məsələsinə zərurət çəkir. Ona görə də Dövlət Təhlükəsizliyi Xidməti Rabitə və Yeni Texnologiyalar Nazirliyi ilə birlikdə tərkibində dövlət sirri təşkil edən məlumatlar olan informasiya sistemlərinin ekspertizasını aparmalı, informasiyanın mühafizəsinə, məxfilik rejiminə və texniki kəşfiyyat fəaliyyətinə qarşı tədbirlər görməli, lisenziyalı proqram təminatından istifadə olunmalı, texniki vasitələrin məlumat sızmasından qorunması, habelə onlardan məlumat çıxarılması üçün istifadə olunan elektron vasitələrin aşkarlanması və zərərsizləşdirilməsini təmin etməlidirlər".

Müşavirədə tapşırıqlı ki, İdarələrarası Komissiyanın qərarlarının icrası dövlət orqanları, müəssisə, idarə və təşkilatları üçün məcburidir. Ona görə də komissiyanın üzvləri səlahiyyətləri daxilində qərarların icrasına nəzarət etməlidirlər. Komissiyada təmsil olunan orqanların rəhbərləri dövlət sirrinin mühafizəsi işini təkil etmək üçün məsul şəxsləri müəyyənləşdirməli və onlar dövlət sirrinin mühafizəsi ilə bağlı məxfiləşdirilməlidirlər. Eyni zamanda, dövlət sirrinin mühafizəsi sahəsində fəaliyyət göstərən əməkdaşların bilik və peşəkarlıq səviyyəsi daim artırılmalı, komissiya tərəfindən müvafiq seminarlar keçirilməli və vəzifələr izah olunmalıdır. Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi Aparatının Qanunçuluq və Hüquq mühafizə orqanları ilə iş şöbəsi Dövlət Təhlükəsizliyi Xidməti ilə birlikdə dövlət sirrinin mühafizəsi ilə bağlı qəbul olunmuş normativ hüquqi aktların aid təşkilatlara verilməsini təmin etməlidir.

Ali Məclis Sədri müşavirəyə yekun vuraraq deyib ki, dövlət sirrinin mühafizəsi ilə bağlı müəyyənləşdirilən vəzifələrin icrasında komissiya üzvləri məsuliyyətlərini artırmalı, verilən tapşırıqları diqqətdə saxlamalı və fəaliyyət bu istiqamətdə qurulmalıdır.

Daşkənddə keçirilən Türkdilli Dövlətlərin Biznes və Investisiya Forumunda Azərbaycan sahibkarları iştirak etmişlər

5 oktyabr 2019-cu ildə Özbəkistan paytaxtı Daşkənd şəhərində Türkdilli Dövlətlərin Əməkdaşlıq Şurası (Türk Şurası) üzvü olan ölkələrin Biznes və Investisiya Forumu keçirilmişdir.

Bu il 10 yaşını qeyd edən Türkdilli Dövlətlərin Əməkdaşlıq Şurası 2009-cu ildə Naxçıvan Muxtar Respublikasının Naxçıvan şəhərində təsis edilmişdir.

Özbəkistan Baş Nazirinin müavini, Maliyyə naziri Jamsid Kuçkarovun moderatorluğu ilə keçirilən forumda iqtisadiyyatın müxtəlif sahələrini təmsil edən 60 nəfərə yaxın tərkibdə Azərbaycan nümayəndə heyəti də iştirak etmişdir. Azərbaycan nümayəndə heyətinə Azərbaycan Sahibkarlar (İşəgötürənlər) Təşkilatları Milli Konfederasiyasının prezidenti Məmməd Musayev rəhbərlik etmişdir.

Forumda tikinti materiallarının istehsalı, dərman vasitələri, kənd təsərrüfatı, turizm, qida sektoru, tekstil, informasiya və rabitə texnologiyaları, kimya, neft və qaz sənayesi, maşınqayırma, elektrik mühəndisliyi və digər sahələrdə çalışan, müxtəlif türkdilli ölkələrdən gələn 400-dən artıq iş adamı iştirak etmişdir.

Forumun rəsmi hissəsində Özbəkistan Baş Nazirinin müavini, Maliyyə naziri Jamsid Kuçkarov bu ölkələr arasında əməkdaşlığın daha da inkişaf etdirilməsi vacibliyini vurğuladı.

Türkdilli Dövlətlərin Əməkdaşlıq Şurasının baş katibi Bağdad Amreyev Özbəkistanın bu quruma üzvlüyünün mühüm hadisə adlandırılıb, bundan sonra üzv ölkələr arasında əlaqələrin daha da genişləndirilməsi istiqamətində görüşlərlə işi barədə məlumat verdi.

Azərbaycan Sahibkarlar Konfederasiyasının prezidenti Məmməd Musayev çıxış edərək Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə son illər Azərbaycanın genişmiqyaslı iqtisadi inkişafına töhfə verən təsiri göstərdiyini qeyd etdi. M.Musayev bu ilin 6 ayında Azərbaycanın qeyri-neft sənayesininin 15,7 faiz, ticarət dövriyyəsinin 20 faizdən çox, qeyri-neft ixracının 15 faiz, kənd təsərrüfatı məhsulları

rının istehsalının isə 13 faiz artırdığını vurğuladı.

M.Musayev, həmçinin Azərbaycanla Özbəkistan arasında ticarət münasibətləri barədə məlumat verərək bildirdi ki, ölkələrimiz arasında ticarət dövriyyəsi ötən il 43,9 milyon ABŞ dolları təşkil edib. Bu, 2017-ci ilə müqayisədə 46,3 faiz artım deməkdir. Bu tendensiya cari ildə də davam etməkdədir. Belə ki, bu ilin 7 ayı ərzində Özbəkistan və Azərbaycan arasında ticarət dövriyyəsinin həcmi ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 83 faiz artaraq 38,6 milyon dollara çatmışdır. Qeyd edək ki, hazırda Azərbaycanda ticarət, sənaye, neqliyyat, xidmət və digər sahələri əhatə edən Özbəkistan kapitalı 30-a yaxın şirkət, Özbəkistanda isə Azərbaycan kapitalı 80-ə yaxın şirkət fəaliyyət göstərməkdədir.

Forumda digər türkdilli ölkələrin nümayəndələri də çıxış edərək əlaqələrin daha da genişləndirilməsi istiqamətində görüşlər keçirəcək işlərdən danışıqlar.

Biznes və Investisiya Forumu çərçivəsində, Daşkənd şəhərində Türkdilli Dövlətlərin Biznes Şurasının İdarə Heyətinin görüşü keçirilmişdir. Görüşdə Azərbaycan, Türkiyə, Özbəkistan, Qazaxıstan və Qırğızıstan nümayəndələri iştirak etmişdir. Görüş zamanı iki ölkə arasında dostluq və əməkdaşlıq

yəndələri qonaq qismində iştirak etmişlər. Həmin görüşdə Türkdilli Dövlətlərin Biznes Şurasının İdarə Heyəti üzvlərinin məruzələri dinlənilmişdir.

Özbəkistan Ticarət-Sənaye Palatasının sədri Adxam İkramov, Türkdilli Dövlətlərin Əməkdaşlıq Şurasının Baş katibi Bağdad Amreyev, Türkiyə Ticarət Palatası və Birjasının prezidenti, Türk Şurası Ticarət-Sənaye Palatasının sədri Rifat Həsəroğlu çıxış edərək Türkdilli Dövlətlərin Əməkdaşlıq Şurasının yaradılması haqqında Naxçıvan Sazişinin və digər məsələlərin əhəmiyyətindən danışıqlar.

Qeyd olundu ki, Türk Şurasının yaradılması bu ölkələr arasında inqisadın daha da gücləndirilməsinə, iqtisadi, mədəni və digər sahələrdə əməkdaşlığın yüksək səviyyəyə qaldırılmasına təkan vermişdir. Bununla belə, Türk Şurasına daxil olan ölkələr arasında xarici ticarət əlaqələrinin inkişafına ciddi önəm verilməsinə ehtiyac vardır.

Forum çərçivəsində Türk dünyasının iş adamlarının ikitərəfli görüşləri keçirildi. Belə ki, Azərbaycanın iri şirkətlərindən olan "Paşa Holding", "Cahan Holding", "Neqsol Holding", "Testec Grup", "Akkord Tikinti" ASC, "Qadın Sahibkarlığının İnkişafı Assosiasiyası", "Nar İstehsalçıları və İxracatçıları Assosiasiyası" və digər iri təşkilatların təmsilçiləri Türkdilli Dövlətlərin iş adamları ilə görüşmək qarşılıqlı faydalı əməkdaşlıq barədə razılıq əldə etdilər.

Həmin gün "Aqrarkredit" Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin İdarə Heyətinin Sədri Məmməd Musayev Özbəkistan Respublikası Aqrobankının rəhbəri Rüstəm Məmmədov ilə görüşür görüşü keçirilmişdir. Görüş zamanı iki ölkə arasında dostluq və əməkdaşlıq

əlaqələrinin daha da inkişaf etdirilməsi istiqamətində fikir mübadiləsi aparılmışdır. Məmməd Musayev və Rüstəm Məmmədov arasında Məmmədovun Azərbaycanın biznes və investisiya mühiti, bank və maliyyə sahəsi barədə geniş məlumat verdi və gələcək əməkdaşlığın inkişafı namına Aqrarkredit QSC ilə Özbəkistan Aqrobankı arasında əməkdaşlığın yeni müstəviyəyə keçməsinə vacibliyini vurğuladı. Rüstəm Məmmədov Özbəkistanda aparılan islahatlar barədə məlumat verdi və Özbəkistan tərəfi olaraq bir çox sahələrdə əməkdaşlıq etmək niyyətində olduqlarını bildirdi. Görüşdə "Aqrarkredit" QSC ilə Özbəkistan Aqrobankı arasında tez bir zamanda əməkdaşlıq haqqında memorandum imzalanması haqqında rəzlər razılığa gəldilər.

Azərbaycan Sahibkarlar Konfederasiyasının prezidenti Məmməd Musayev iştirakçıları cari ilin 14-15 oktyabr tarixlərində Bakıda Türkdilli Dövlətlərin Əməkdaşlıq Şurasının VII Zirvə Görüşü çərçivəsində keçiriləcək biznes foruma dəvət edərək qeyd etdi ki, türkdilli dövlətlər arasında ticarət əlaqələrinin gücləndirilməsi üçün bir çox sahələrdə əməkdaşlıq etmək vacibliyini vurğuladı. Azərbaycan türkdilli ölkələrin iqtisadiyyatına 15 milyard dollar sərmayə qoymuşdur və bu istiqamətdə işlər davam etdirilir.

Görüşdə digər ölkələrin nümayəndələri də Türkdilli Dövlətlərin Əməkdaşlıq Şurasının inkişaf perspektivləri ilə bağlı öz fikirlərini bölüşdülər.

Daşkənd şəhərində keçirilən Biznes və Investisiya Forumu 6 oktyabr 2019-cu ildə öz işini başa çatdırıb.

"Azərbaycan"

Hər məktəbin öz "forması", öz bazarı var...

Artıq yeni tədris ilinə start verilib, bilik günü qeyd edilib, ümumtəhsil məktəblərində al-olvan geyimli şagirdlərin elmin sirlərinə vəqif olma yolunda addımlamağa başlayıblar. Təhsil millətin gələcəyidir və sadəlikləndirilməməlidir, deyə, demək olar ki, bütün bunlar ürok-açan və sevincdirici məqamlardır.

Lakin üzərində duracağımız, vurğuya qoyacağımız məsələ məhz bu al-olvan geyimlərdədir. Baxmayaraq ki, neçə illərdir ölkəmizdə "vahid məktəbli forması" təbliğ olunur. Yeni vahid məktəbli forması ifadəsi bütün dövlət ümumtəhsil məktəblərində müəyyən olunan modeldə, rəngdə, materialda, tikilişdə, qiymətdə olan geyimlərdən istifadə olunmasını özündə ehtiva edir. Bununla belə hazırki tədris ilində də daxil olmaqla, neçə illərdir ki, məktəblərdə "vahid məktəbli geyimi" sadəcə ifadə kimi işlədilir, öz haqiqi funksiyasını yerinə yetirmir. Hər məktəbin özünü istədiyi formada, rəngdə, qiymətdə olan geyimləri var.

Bəs zorla satılan BTE-nin paltarları?

Nazirlər Kabinetinin 2011-ci il tarixli qərarı ilə təsdiq edilən Ümumtəhsil Məktəblərinin Nümunəvi Nizamnaməsinə əsasən, orta təhsil alanların geyim forması hər məktəbin öz nizamnaməsi ilə müəyyən olunur. Yəni, hər məktəb öz şagirdləri üçün vahid geyim forması tərtib edə bilər. Həmin prosesə nəzarət də ələ məktəbin özü tərəfindən həyata keçirilir.

Qərardan da aydın görünür ki, esləndirilmə ümumtəhsil məktəblərində vahid məktəbli forması

təbliğində vahid məktəbli forması heç zaman olmayıb və indi də yoxdur. Sual olunur, bəs, o zaman Bakı Tikisi Evinin hazırladığı məktəbli formaları niyə zorla məktəblərə təbliğ olundu? Niyə valideynlərə onları almaq, şagirdlərə isə geyinmə məcbur edildirdi? O da bir ayri məsələdir ki, bəzi qiyəmətə keyfiyyətsiz parçadan hazırlanmış, bəzəddə tikiliş paltarlarından söhbət gəldir. Vahid forma təbliğinə başlanılan ilk zamanlarda bütün məktəblərdə təbliğ edilirdi ki, şagirdlərin geyimləri məhz Bakı Tikisi Evinə məxsus olsun. Buna ciddi nəzarət vardı və hətta BTE-nin geyimlərinə olmayan şagirdlər dərslərə buraxılmırdı, valideynləri iclaslara çağırılırdı, danlanırdı...

Məktəb direktorları, sinif rəhbərləri ciddi-cəhdlə bu məsələnin tənzimlənməsi istiqamətində "səylə" çalışır, həmçinin adicəkilən tikiliş evinə məxsus olmayan və özlərinin iddia etdiyi kimi "saxta" emblemlə paltar satanlara və alənlərə qarşı mübarizə aparırdılar.

5-6 il öncə isə mənzərə dəyişdi. Müəyyən məktəblər yəndə BTE-nin paltarlarından istifadə etməyə, bir çox orta tədris müəssisəsi özlərinin təyin etdiyi geyim tərzinə uyğun məktəbli formalarını keçirdilər. Bu, "məktəbli geyiminə" istədikləri qiyməti qoydukları ki, bu da kifayət qədər yüksəkdir.

İndi hər məktəbin özünəməxsus geyimini satmaq üçün xüsusi mağazalar fəaliyyət göstərir. Övladı belə məktəblərdə təhsil alan valideynlər bu ünvanlardan hər məktəbli üçün 100 manatdan artıq xərç çəkərək geyim alırlar. Problem bununla da bitmir. Çünki vaxtaşırı bu formaların modeli, rəngi dəyişdirilir. Tutaq ki, bulki eteyin rəngi mavi olubsa, gələn il onun rəngini yaşıl dəyişib valideynləri həmin geyimi almağa məcbur

edirlər. Beləyə isə eger bu il alınan forma növbəti il məktəblərin eyninə olsa belə, yenisini almağa məcburdur. İki, yaxud üç övladı məktəbə yollanan valideynlərin hər il təkcə məktəbli geyiminə bu qədər xərç çəkəməsi isə, təbii ki, haqlı narazılıqlar doğurur.

Belə demək mümkündürsə, həmin məktəblərin direktorları şagirdlərinin geyimi üzərində əqç bazar qururlar...

Vahid formanın mahiyyəti uşaqlar arasında sosial bərabərliyin təmin edilməsidir

Yuxarıda da qeyd olunduğu kimi, ilk təşəbbüs kimi vahid məktəbli formasının tərtibini özünü doğrultmadı. Bəlkə obyektiv, bəlkə də daha çox subyektiv səbəblər üzündən...

Və həmin səbəblər üzündən yenidən bu məsələnin lazımı qaydada tənzimlənməsi və tərtibinin vacibliyi gündəmə gəlib.

Təhsil üzrə ekspert Nadir İsrailov deyir ki, "vahid məktəbli forması" sovet dönəmində də olub, müstəqillik əldə edildiyi dövrdə də. Belə bir məktəbli formasının bütün məktəblərdə tərtib olunma biləcəyi barədə məsələ Milli Məclisin Elm və təhsil komitəsində müzakirə olunan "Ümumi təhsil ilə bağlı əvvəlki illərdə yaranan narahatlıqlar və yol verilən yanlışlıqlardan aradan qaldırılacaq".

lar məktəbə açıq rəngli köynəklərdə, tünd rəngli şalvarlarda, qızlar isə açıq rəngli kofta və tünd rəngli yubkalarla gəlməlidirlər: "Sonrakı dövrdə də vahid məktəbli formasına keçidə bağlı əmri imzalandı. Amma əmrin məzmunu və mahiyyəti qaldı bir kəndə, başladılar özəfəliyyəyə. Bəzi elit məktəblər, hansı ki, şagirdlərinin əksəriyyəti imkanlı ailələrin övladları idi, özləri üçün xüsusi, yeni digər məktəblərdən seçilən forma tikdirməyə başladılar. Hər bir rəng, bir element seçdi. Bakı Tikisi Evinin geyimlərinə bəyənənlər Türkiyədən parça sifariş etdilər, gizli sexlər məktəbli forması tikməyə başladılar, bəlləliklə mənsəyi bəlli olmayan saxta formalar dövriyyəyə yol açdı".

Ekspert bildirir ki, vahid məktəbli formasının mahiyyəti uşaqlar arasında sosial bərabərliyin təmin edilməsidir. Əgər şagird görürsə ki, hansısa məktəbin şagirdi geyimi ilə ondan üstündür, hansısa şagirdin geyimi onun geyimindən bahalıdır, burada sosial ədalətdən danışmaq olmaz. Belə hallar uşaqlara mənfi təsir göstərir və əskiklik kompleksini yaradır. Buna görə də məsələyə yenidən baxılması zəruriliyi ortaya çıxdı ki, bu da növbəti ilimizdə, həttə vacibdir: "Ümid edək ki, məktəbli forması ilə bağlı əvvəlki illərdə yaranan narahatlıqlar və yol verilən yanlışlıqlardan aradan qaldırılacaq".

"Geyimlərin tikilməsi ilə BTE məşğul olunmalıdır"

Təhsil üzrə ekspert Kamran Əsədov deyir ki, maddi imkanlarından asılı olmayaraq, bütün şagirdlərin məktəbə eyni geyimlərdə gəlməsi sosial bərabərliyin real nümunələrindən biri kimi həmişə

bəyənilib, məktəblərin mənəvi tərbiyyəsinə, təlimin demokratik əsaslarla qurulmasına müsbət təsir göstərir. Respublikamızın, habelə yaxın və uzaq xarici ölkələrin bu sahədəki təcrübəsi göstərir ki, məktəbli forması təhsil aldıqları müəssisədə, eyni zamanda ictimai həyatda şagirdlərin öz fəaliyyətlərinə və davranışlarına məsuliyyətlə yanaşmalarında, cəmiyyətdə özlərinə qarşı hörmət və rəğbət hissi oydulmasında, bütövlükdə məktəbin nüfuzunun qaldırılmasında əhəmiyyətli rol oynayır.

K.Əsədovun fikrincə, bütün məktəblər eyni məktəbli formasından istifadə etməyə bilər: "Hər bir məktəbin pedaqoji şurası qərar qəbul edib 4-5 layihədən istədikləri dizaynda şagird forması müəyyən edə bilərlər. Burada vacib məqam odur ki, məktəbli formasının tərtibində bəzəddə tədbirlər hər bir məktəb üzrə bilavasitə valideyn komitəsinin, məktəb-valideyn assosiasiyasının, şagirdlərinin təşkilatının iştirakı ilə müzakirə edilib müvafiq qərar qəbul olunduqdan sonra həyata keçirilməlidir. Hər bir məktəb rəhbəri bununla bağlı təkləşinə qərar qəbul edə bilər".

Təhsil ekspertinin sözlərinə görə, vahid məktəbli forması ilə bağlı rayonlarda müəyyən çatışmazlıqlar var ki, bu da hava şəraiti ilə bağlıdır, xüsusilə qış fəslində. Valideynlər bildirir ki, məktəbli formaları nazik olduğu üçün soyuq havalarda uşaqlar üşüyür, onlara soyuq deyir: "Məktəbli formaları iqlim və hava şəraitinə görə tərtib olunsun, ondan istifadə ilə bağlı problem olmaz. Digər tərəfdən isə geyimlərin tikilməsi ilə BTE məşğul olmalıdır. Bu, keyfiyyətdə ciddi təsir göstərir və rəqə-

bet mühitini aşağı sala bilər. Ona görə də Təhsil Nazirliyi 4-5 eskizli müəyyən edib ictimaiyyətə təqdim etməli və məktəblərə göndərməlidir. Onun standartlarına uyğun olaraq tikilməsini valideynlər özləri həyata keçirə bilər, ya kollektiv şəkildə, ya da ki, məktəblə birlikdə həyata keçirilməlidirlər".

"Ziyanın yarısından qayıtmaq da qazandır"

Milli Məclisdə vahid məktəbli geyimi ilə bağlı "Ümumi təhsil haqqında" qanuna edilən dəyişikliyə əsasən 2020-2021-ci tədris ilindən bütün orta məktəblərdə vahid məktəbli forması tərtib ediləcək.

Amma həyata keçiriləcək addicəkilən yeniliklə bağlı müəyyən suallar qaranlıq qalır. Məsələn, niyə bu zamana qədər vahid məktəbli forması ilə bağlı məsələ nəzarətsiz qalıb və bu məsələ tənzimlənməyib, standartlar, normativlər müəyyənləşməyib? Neçə illər ərzində tərtib olunan üğursuz vahid məktəbli forması təcrübəsinin tək-

rarlanmaması üçün indi bu prosesə nəzarət kimi həyata keçirəcək: Təhsil Nazirliyi, yoxsa başqa bir qurum?

Satışçı çıxarılan formaların qiyməti kim tərəfindən müəyyənləşdiriləcək? Məktəb direktorları yəndə geyimlərin qiyməti, haradan alınması ilə bağlı məsələyə qarşı, tələb qoya biləcəklərmi? Təəsüf ki, müvafiq suallara bağlı Təhsil Nazirliyinin ünvanladığımız sorğu cavabsız qaldı.

Onu da əlavə edək ki, bu il övladlarına məktəbli geyimi alan valideynlər, gələn il yenidən məktəbli forması almaları olacaqlar, yeni bir daha xərç düşəcəklər...

Təsəlli isə odur ki, ziyanın yarısından qayıtmaq da qazandır, Ümid edək ki, bu dəfə vahid məktəbli forması haqiqətdən də ədalətə ehtiva olunan "vahid" sözüə uyğun tərtib ediləcək. Direktorların gəlir mənbəyinə çevrilməyəcək, valideynlərin meyarlarına, bütəcələrinə, şagirdlərin də rahatlığına və zövqünə uyğun olacaq...

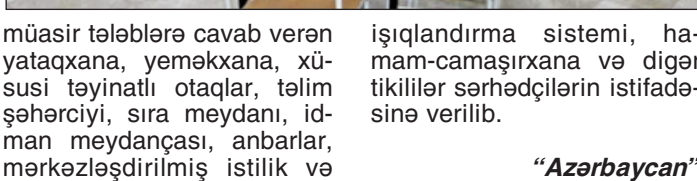
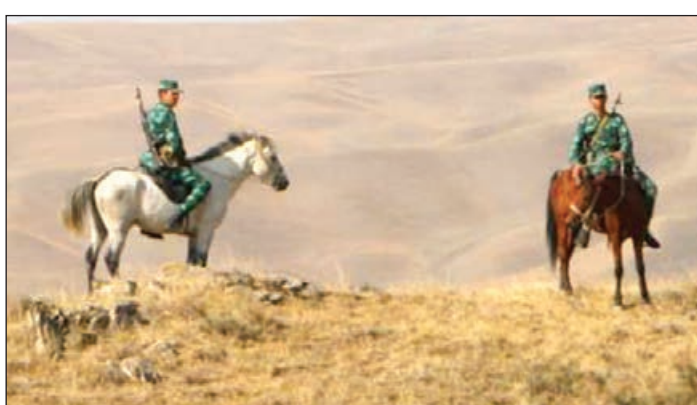
YasəməN MUSAYEVA, "Azərbaycan"

DSX-nin Sərhəd Qoşunlarının "Şəmkir" sərhəd dəstəsinin "Keşikçi qala" sərhəd zastavası kompleksi istifadəyə verilib

Azərbaycan sərhəd mühafizəsinin inkişafına göstərilən ali dövlət qayğısı sayəsində ölkəmizin sərhədlərinin etibarlı mühafizəsi infrastrukturunun təkmilləşdirilməsi tədbirləri uğurla davam etdirilir, sərhədçilər üçün ən müasir tələblərə cavab verən hərbi obyektlərin sürətli inşası həyata keçirilir.

Dövlət Sərhəd Xidmətinin mətbuat mərkəzindən bildiriblər ki, oktyabrın 6-da Dövlət Sərhəd Xidmətinin Sərhəd Qoşunlarının "Şəmkir" sərhəd dəstəsinin "Keşikçi qala" sərhəd zastavası kompleksi istifadəyə verilib. Bu münasibətlə təşkil olunmuş təntənəli mərasimdə çıxış edən Dövlət Sərhəd Xidmətinin rəisi, general-polkovnik Elçin Quliyev Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə milli sərhəd mühafizəsi strategiyasının uğurla reallaşdırılması, dövlət sərhədlərinin mühafizəsi məsələlərinə Ali Baş Komandan səviyyəsində böyük önəm verilməsi sayəsində Dövlət Sərhəd Xidmətinin maddi-texniki bazasının möhkəmləndirilməsini, bütün hərbi hissə və bölmələrdə şəxsi heyət üçün lazımı xidmət və məişət şəraitinin yaradılmasını, yeni istifadəyə verilən sərhəd zastavasının da məhz bu ali diqqətin növbəti təzahürü olduğunu qeyd edib. Azərbaycan-Gürcüstan dövlət sərhədinin hər zaman dostluq və strateji tərəfdaşlıq sərhədi olması, Gürcüstan sərhədçiləri ilə qarşılıqlı faydalı əməkdaşlığın yüksək səviyyəli inkişafı xüsusi vurğulanıb.

Dəniz səviyyəsindən 850 metr hündürlükdə yerləşməklə böyük coğrafi sahəni əhatə edən "Keşikçi qala" sərhəd zastavasının qədim alban tarixinin yadigarı olan "Keşikçidag" Dövlət Tarix-Mədəniyyət Qoruğunun ərazisində yerləşməsi, burada xidmət aparan sərhədçilərin dövlət sərhədini mühafizə etməklə yanaşı, həm də tarixi-memarlıq abidələrimizin, xalqımızın milli-mədəni irsinin keşiyində dayanmaları qeyd edilib.

Dövlət sərhədlərinin etibarlı mühafizəsi üçün yerli əhalinin, Ağstafa Rayon İcra Hakimiyyətinin və hüquq mühafizə orqanlarının mühüm dəstəyi xüsusi qeyd olunub, həm dost Gürcüstan ilə, həm də düşmənlə həmsərhəd olan Ağstafa rayonunun rəhbərliyinə və ictimaiyyətinə sərhədçilərə göstərdikləri hətərəfli köməyə görə minnətdarlıq ifadə olunub.

Tədbirdə iştirak edən Ağstafa Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Nizameddin Quliyev sərhədçiləri təbrik edərək, onlara şərəfli xidmətlərində uğurlar arzulayıb.

Sonra tədbir iştirakçıları sərhəd zastavasında yaradılmış şəraitlə yaxından tanış olublar. Sərhəd zastavasında şəxsi heyət tərəfindən xidməti fəaliyyətin yüksək səviyyədə həyata keçirilməsi üçün

müasir tələblərə cavab verən yataqxana, yeməcxana, xüsusi təyinatlı otaqlar, təlim şəhərciyi, sira meydanı, idman meydançası, anbarlar, mərkəzləşdirilmiş istilik və işıqlandırma sistemi, hama-camaşırxana və digər tikililər sərhədçilərin istifadəsinə verilib.

"Azərbaycan"

Siyahıyaalma əhali haqqında dəqiq məlumatların əldə edilməsinə imkan yaradır

Bu məlumatlar ölkənin gələcək inkişaf prioritetlərini düzgün müəyyənləşdirməyə kömək edir

Bu il oktyabrın 1-dən ölkədə start götürmüş mühüm tədbir - əhalinin siyahıyaalınması davam edir və oktyabrın 10-da başa çatacaq. Bu günlərdə Azərbaycanın hər şəhər və kəndində, qəsəbə və yaşayış massivində siyahıyaalma məntəqələrinin işçiləri evləərə gəlir, sakinlər onların təqdim etdiyi sorğu və siyahıyaalma vərəqələrindəki sualları cavablandırırlar.

Hər sorğu vərəqəsində altsualarla birlikdə 46, siyahıyaalma vərəqəsində isə 6 sual öz əksini tapıb. Ümumilikdə 52 suala cavab verilir.

Bu sualların cavabları, nəticə etibarilə bütövlükdə siyahıyaalma əhalinin hətta kiçik məskunlaşma yerlərində həyat fəaliyyətini hərtərəfli xarakterizə edən kompleks göstəriciləri bilməyə imkan verir. Başqa sözlə, yalnız bu məlumatlara əsasən, əhalinin təhsil səviyyəsinə, yaşayış üçün əsas gəlir mənbəyinə aid məlumatları əldə etmək olur. Ayrı-ayrı yaşayış məntəqələrində, bütövlükdə isə ölkədə ailələrin sayını, onların tərkibini, yaşayış üçün gəlir mənbələrini, ev təsərrüfatlarının mənzil şəraitini öyrənmək mümkündür.

Bu günlərdə keçirilən siyahıyaalmaya əslində xeyli vaxtdır hazırlıq görülür. Belə ki, 2016-cı il sentyabrın 7-də Prezident İlham Əliyev "2019-cu ildə Azərbaycan Respublikasında əhalinin siyahıyaalınmasının keçirilməsi haqqında" fərman imzalamışdır. Nazirlər Kabinetinin 16 dekabr 2016-cı il tarixli qərarına əsasən və Dövlət Statistika Komitəsinin təsdiq etdiyi təqvim planına uyğun olaraq, siyahıyaalmanın başlanmasından əvvəlində bu mühüm tədbirə bağlı bütün hazırlıq işləri yekunlaşdırılmışdır.

Qeyd edək ki, cavablandırılan sualların əks olunduğu siyahıyaalma və sorğu vərəqələri Əhalinin Siyahıyaalınmasına Yardım üzrə Mərkəzi Komissiyada təmsil olunan 19 dövlət qurumu, həmçinin Azərbaycan Həmkarlar İttifaqları Konfederasiyası ilə razılaşdırılaraq təsdiq edilmişdir. Təsərrüfatbaşa uçuş sənədləri Əmək Məsələləri Dövlət Komitəsi tərəfindən Dövlət Statistika Komitəsinə təqdim edilmiş inzibati-ərazi vərəqələrinin sxematik xəritələri, yaşayış məntəqələrinin sxematik planları əsasında respublikanın inzibati-ərazi vahidləri üzrə təşkilatı planlar tərtib olunmuşdur. Bunun da nəticəsində ölkə ərazisi 720 siyahıyaalma, 6777 təlimatçı və 33907 sayıçı məntəqəsinə bölünmüşdür. Siyahıyaalma məntəqələri işçilərlə kompleksləşdirilmiş və onlar təlimatlandırılmışdır.

Əhali bu tədbirə bağlı xeyli vaxtdır məlumatlandırılır. Belə ki, yerli icra hakimiyyətləri tərəfindən müəyyən edilmiş dislokasiya üzrə yerləşdirilən plakat və banerlər insanlara bu barədə ətraflı məlumat verir. Bu

ilin aprel ayından başlayaraq televiziya kanalları və aparıcı elektron media vasitələrində videoçarxlar göstərilir. Paytaxt sakinləri mərkəzi küçə və prospektlərdə quraşdırılmış elektron lövhələrdə yayımlanan videoçarxların hər gün şahidi olurlar.

Xatırladaq ki, Azərbaycan əhalisinin demografik vəziyyəti haqqında məlumatların əldə edilməsi ilk dəfə Çar Rusiyası dövründə - 1897-ci il Birinci Ümumrusiya siyahıyaalınmasında keçirilməsi nəticəsində mümkün olub. SSRİ dövründə isə Azərbaycan əhalisinin siyahıyaalınmaları 1926, 1939, 1959, 1970, 1979 və 1989-cu illərdə aparılıb. Hazırda keçirilən siyahıyaalma müstəqillik dövründə Azərbaycanın bu qəbiləndən olan sayca üçüncü tədbiridir.

Tədbir başa çatdıqdan sonra siyahıyaalma materialları bu ilin sonunadək Siyahıyaalma qrupuna təhvil verilecək. Gələn il ərzində materialların işə qəbul olunacaq operatorlar vasitəsilə onların elektron məlumat sistemində daxil edilməsi, proqram təminatı vasitəsilə məntəqi yoxlanılması prosesi həyata keçiriləcək.

Flora SADIQLI, Ağəli MƏMMƏDOV (foto), "Azərbaycan"

Tərtərdə pambıqçılıq aparıcı sahəyə çevrilir

Prezident İlham Əliyevin ölkədə ənənəvi kənd təsərrüfatı sahələrinin inkişaf etdirmək, bu sahədə əvvəlki şöhrəti qaytarmaq barədə göstərişləri tərtərdəki fəaliyyətini yeni istiqamət verdi. O cümlədən, unudulub arxa plana keçirilmiş pambıqçılığa münasibət kökündən dəyişdi.

Həyata keçirilən təşkilat-təsərrüfat tədbirləri sayəsində rayonun həm məhsul istehsalı artır, həm də təcrübəli pambıqçılardan biri Kəçəri kəndinin fermeri Əvəz Mirzayevdir. Onun ucu-bucağı görünməyən tarlası bu il də başdan-baş ağı örpəyə bürünmüşdür.

Rayon icra hakimiyyətinin başçısı Müstəqim Məmmədov və MKT İK Tərtər filialının direktoru Feruz Hacıyevlə də Əvəz kişinin tarlasında rastlaşdıq. Hal-əhval tutandan sonra söhbətə M.Məmmədov başladı. Dedi ki, ölkə rəhbərinin təşəbbüsü ilə pambıqçılığın inkişafına dair 2017-2022-ci illər üçün qəbul olunan Dövlət Programının icrası bizim rayonda da bu sahəyə böyük təkan verdi.

Xüsusilə pambıqçılığın kənd təsərrüfatı texnikası ilə yüksək səviyyədə təminatı və məhsulun ali qiymətinin artırılması bu sahəyə marağı daha da artırdı. Təkcə bu faktı qeyd etmək kifayətdir ki, keçən il rayonumuzda 3300 hektar sahədə pambıq yetişdirilmiş, orta hesabla hər

hektardan 24,8 sentner məhsul götürülmüş, qəbul məntəqələrinə 8200 tona yaxın "ağ qızıl" təhvil verilmişdir. Cari ildə isə pambıq əkinlərinin sahəsi bir qədər də genişləndirilərək 3427 hektara çatdırılmışdır. Əməkətutuluşu ilə seçilən pambıqçılığın inkişafı fermerlərin sosial rifahını daha da yaxşılaşdırır. Odur ki, bu sahə rayonumuzda kənd təsərrüfatının aparıcı sahələrindən birinə çevrilir. Bu il orta məhsuldarlığı hər hektarda 30 sentnerə çatdırmaq əsas hədəfimizdir.

Bəlkə də bundan çox olacaq, - deyərək MKT İK Tərtər filialının direktoru Feruz Hacıyev söhbətə qoşuldu. İndi dayandığımız bu sahədə məhsuldarlıq 41 sentnerdir. Sonda 50 sentner olacağına

sentner pambıq götürmək əzmindəyik. Hədəfə çatmaq üçün ciddi hazırlıq görmüşük. Bütün sahələrdə yarpaqların tökdürülməsi üçün keyfiyyətli dərmanlama aparılmışdır. Hazırda tarlalarda filialın 9 pambıqçıyaqın maşını işləyir. Hər gün orta hesabla 260-280 ton pambıq yığılır.

Görüşüb söhbət etdiyimiz digər fermerlər, torpaq sahibləri və pambıqçılar da bildirdilər ki, torpaqların hər qarışını maksimum səmərəli istifadə etməyə çalışır, həvəslə əkilir-becərilir. Dövlətin göstərdiyi güclü dəstək bu işdə onlara qol-qanad verir.

Lazım QULİYEV, "Azərbaycan"

Etnospor Mədəniyyət Festivalına yekun vurulub

İstanbulda təşkil olunan Etnospor Mədəniyyət Festivalına yekun vurulub. Dövlət Sərhəd Xidmətinin Mətbuat Mərkəzindən bildiriblər ki, dördüncü dəfə təşkil edilən festivala 16 ölkə qatılıb.

Festivalda ölkəmizi Azərbaycan Respublikası Açıqlıq Federasiyasının təşkilatçılığı ilə Dövlət Sərhəd Xidmətinin süvarilər dəstəsindən və rəqs ansamblından ibarət 50 nəfərlik heyət təmsil edib.

Oktyabrın 3-dən 6-dək davam edən festival çərçivəsində keçirilən müxtəlif tədbirləri Türkiyənin müxtəlif bölgələri ilə yanaşı, dünyanın bir sıra ölkələrindən gəlmiş ümumilikdə bir milyondan artıq insan izləyib.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin xüsusi diqqəti və ali dəstəyi sayəsində qorunub saxlanılan və ardıcıl surətdə inkişaf etdirilən Qarabağ atlarının bu tədbirdə iştirakı xüsusilə əlamətdar olub. "Bir millət, iki dövlət" şüarı altında təqdim olunan "Azərbaycan kəlağayısı və Qarabağ atları" adlı şou-kompozisiya Azərbaycan kəlağayısının ecazkar gözəlliyini, milli-mədəni sərvətlərimiz sayılan və heyratamiz xüsusiyyətləri ilə seçilən Qarabağ atlarının bənərsizliyini ifadə etməklə tamaşaçıların böyük marağına səbəb olub və xüsusi zövqlə izlənilib.

Tədbirin sonunda iştirakçılar xüsusi medallar və fərmanlarla təltif ediliblər. Azərbaycan təmsilçilərinə mükafatları Türkiyə Respublikasının vitse-prezidenti Fuad Qoçay təqdim edib.

"Azərbaycan"

Cocuq Mərçanlıda bu il ilk dəfə becərilən pambıq sahəsindən yüksək məhsuldarlıq əldə edilib

Doğma kəndlərinə qayıdan Cocuq Mərçanlı sakinləri uzun illər həsrətini çəkdiyi torpağı həvəslə əkilir-becərilir. Sakinlərin kənd təsərrüfatı ilə məşğul olmaları üçün dövlət tərəfindən burada mühüm tədbirlər görülüb.

Azərbaycan Prezidentinin müvafiq sərəncamları əsasında Cocuq Mərçanlı kəndində əkinlərin suvarma suyu ilə təmin olunması üçün nasos stansiyası, suvarma kanalı inşa edilib. Kənddə məskunlaşan ailələr taxıl, qarğıdalı, şəkər çuğunduru, pambıq, həmçinin bostan-tərəvəz bitkiləri becərilir.

Bu il ilk dəfə pambıq becərən kənd sakini Oqtay Həziyev AZƏRTAC-a məhsuldarlığın yüksək olduğunu deyib: "Lələtəpə yüksəkliyinin işğaldan azad edilməsi ilə Cocuq Mərçanlı kəndində əhalinin təhlükəsizliyi təmin olunub. Kəndin ətrafındakı sahələr uzun illərdən sonra əkin dövrüyünə calb edil-

lib. Münbit torpaqlarımız var. Odur ki, əkilən bitkilərin məhsuldarlığı da yüksəkdir. Bu il digər kənd təsərrüfatı bitkiləri ilə yanaşı, 6 hektarda pambıq becərmişik. Aqronehnik qaydalarına düzgün və vaxtında əməl edilməyi üçün məhsulumuz da yaxşıdır. Artıq kom-

baynla birinci yığım başa çatıb. Hər hektardan 41 sentner məhsul götürmüşük. Məhsuldarlığı göstəricisi yığımın sonunadək daha da yüksələcək".

Qeyd edək ki, Cocuq Mərçanlı kəndi Cəbrayıl rayonunun işğaldan azad edilmiş yeganə yaşayış məntə-

qəsidir. 1993-cü il oktyabrında Ermənistan silahlı birləşmələri tərəfindən işğal olunan kənd 1994-cü il yanvarın 5-də Ulu Öndər Heydər Əliyevin rəhbərliyi ilə ordumuzun həyata keçirdiyi uğurlu Horadiz əməliyyatı zamanı Füzuli rayonunun 22 yaşayış məntəqəsi ilə birgə düşmən tapdağından azad edilib. Lakin Lələtəpə yüksəkliyi düşmənin nəzarətində olduğundan kənddə yaşayış mümkün deyildi. Horadiz əməliyyatından 22 il sonra, 2016-cı ilin aprelində Azərbaycan Ordusu ermənilərin təxribatına layiqli cavab verərək hər b tariximizə daha bir şanlı səhifə yazdı. Prezident, Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə həyata keçirilən uğurlu əks-hücum əməliyyatı nəticəsində minlərlə hektar torpağımız, o cümlədən Lələtəpə yüksəkliyi işğaldan azad olundu. Bu, Cocuq Mərçanlı kəndinin təhlükəsizliyini də möhkəmləndirdi. Bu qələbə nəticəsində cocuq mərçanlılar doğma yurdlarına qayıdaraq yenidən öz həyatlarını qurublar.

Hesablama Palatasında bir neçə nəzarət tədbiri üzrə auditor hesabatları müzakirə edilib

Azərbaycan Respublikası Hesablama Palatasının növbəti kollegiya iclasında həyata keçirilmiş bəzi nəzarət tədbirləri üzrə auditor hesabatları müzakirə olunub.

büdcədənəkar daxilolmaların proqnozlaşdırılması və icrasına, eləcə də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Vətəndaşlara Xidmət və Sosial İnnovasiyalar üzrə Dövlət Agentliyinin 2018-ci il üzrə illik maliyyə hesabatlarına dair məsələləri əhatə edib.

tədbirlərinin nəticələri üzrə qərarın icrasını təmin etmək məqsədilə aidiyyəti qurumlara kollegiya qərarının və auditor hesabatının göndərilməsi, Milli Məclisə müvafiq məlumatın təqdim olunması qərara alınıb.

İdman

Ciu-citsu üzrə açıq Bakı kuboku turniri keçirilib

Oktyabrın 5-də Şağın Olimpiya İdman Kompleksində kontakt ciu-citsu və Braziliya ciu-citsusunun gi və nogi versiyaları üzrə açıq Bakı kuboku turnirinə start verilib.

Fərqlənənlər arasında DiN-in Su Polisi İdarəsinin iki əməkdaşı da var. Fərid Əhmədov 75 kq çəki dərəcəsinə kontakt ciu-citsu üzrə, Ayaz Abbasov isə 80 kq çəki dərəcəsinə Braziliya ciu-citsusunun gi versiyası üzrə bütün rəqiblərinə qalib gələrək 1-ci yeri qazıyaraq...

Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının əməkdaşları üçün tibbi sığorta xidmətlərinin alınması üzrə tender elanı

Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının əməkdaşlarının tibbi sığortalanması üzrə "Azərbaycan" qəzetinin 03 sentyabr 2019-cu il tarixli nömrəsində dərc edilmiş tender. Tender komissiyasının 02 oktyabr 2019-cu il tarixli qərarı ilə "Dövlət satınalmaları haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 50-1.2-ci və 50-1.3-cü maddələrinə müvafiq olaraq baş tutmamış hesab edilmişdir.

- iddiaçıların tibbi sığorta fəaliyyəti sahəsində ən azı 3 (üç) il təcrübəsinin olması barədə məlumat;
- sığorta qanunvericiliyinə uyğun olaraq onunla əlaqəli şəxs olmayan və ya iddiaçı üzərində əhəmiyyətli nəzarəti həyata keçirməyən ən azı 2 (iki) korporativ müştəri tərəfindən verilən tövsiyə məktubu;
- tenderin əsas şərtlər toplusunda iddiaçının ixtisas uyğunluğuna dair tələb olunan digər məlumatlar.

İddiaçı tender təklifini və tender təklifinin bank təminatını 20 noyabr 2019-cu il saat 18:00-a qədər möhürlənmiş, imzalanmış yazılı surətdə ikiqat zərfdə, digər tələb olunan sənədləri isə ən gec 08 noyabr 2019-cu il saat 18:00-a qədər möhürlənmiş, imzalanmış yazılı surətdə bağlı zərfdə Mərkəzi Bankın Bakı şəhəri, R.Bəhbudov küçəsi, 90 ünvanında yerləşən inzibati binasına təqdim etməlidir.

Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı
Kod: 501004
VÖEN: 9900071001
Hesab: AZ25NABZ01701190000000001944,
Müxbir hesab: AZ74NABZ01451700000000001944
SWIFT BIK: NABZAZ2C
Mərkəzi Bankın Ödəniş sistemləri və hesablaşmalar departamenti.

- tenderdə iştirak üçün mürcəət (ərizə);
- iddiaçının hüquqi statusunu əks etdirən hüquqi sənədlərin (niyyətnamə, dövlət qeydiyyatı haqqında şəhadətnamə və ya hüquqi şəxslərin dövlət reyestrindən çıxarışı) notariat qaydasında təsdiq edilmiş surətləri;
- tender təklifini və satınalma müqaviləsini imzalamaq səlahiyyətinə malik olan şəxsin səlahiyyətli təsdiq edilmiş sənəd;
- tenderdə iştirak haqqının ödənilməsi haqqında bank arayışı;
- iki nüsxə (əsl və surət) Azərbaycan dilində tender təklifi (tender təklifi 08 yanvar 2020-ci il tarixinədək qüvvədə olmalıdır);
- tender təklifinin qiymətinin 1 (bir) faizi məbləğində bank təminatı (tenderin əsas şərtlər toplusuna əlavə edilən bank qərantıyası formasında);
- iddiaçıya Azərbaycan Respublikasında sığorta fəaliyyətini həyata keçirmək hüququ verən lisenziyanın və tibbi sığorta fəaliyyətinin həyata keçirilməsinə icazənin surəti;
- son 1 (bir) ildəki maliyyə vəziyyəti barədə bank arayışı;
- Azərbaycan Respublikasında vergilərə və digər icbari ödənişlərə dair yerinə yetirilməsi vaxtı keçmiş öhdəliklərin, habelə son 1 (bir) il ərzində (fəaliyyətini dayandırdığı müddət nəzərə alınmadan) Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsi ilə müəyyən edilmiş vəzifələrin yerinə yetirilməsi hallarının mövcud olmaması haqqında müvafiq dövlət orqanından arayış;

Tender komissiyası

Beynəlxalq aləm

Tramp Nümayəndələr Palatasının spikerini xəyanətdə günahlandırır

ABŞ Prezidenti Donald Tramp demokrataların nəzarət etdiyi Konqresin Nümayəndələr Palatasının spikeri Nensi Pelosiyə dövlət xəyanətdə ittiham etmiş və onun impiçmentini istəmişdir. Bu barədə Amerika lideri özünün Twitter səhifəsində yazmışdır.

Tramp əminindir ki, Pelosi Nümayəndələr Palatasının keşfiyyət üzrə xüsusi komitəsinin sədri Adam Şifin "yalanlarından və kütləvi saxtakarlıqlarından" xəbərdar idi. Beləliklə, onun fikrincə, həm Pelosi, həm də Şifin xüsusilə ağır cinayətlərdə, o cümlədən dövlət xəyanətdə təqsirlidirlər. "Məhz onlara və onlarla sövdələşməyə gedənlərə dərhal impiçment elan olunmalıdır" deyə Tramp vurğulamışdır.

Xatırladaq ki, sentyabrın 24-də Nensi Pelosi Prezident Trampa qarşı impiçment prosedurunun başladığını elan etmiş və ABŞ liderinin Ukrayna Prezidenti Vladimir Zelenskiyə zəngini konstitusiyaya pozmaq kimi qiymətləndirmişdir. Buna səbəb guya ki, Trampın Zelenskini ABŞ-ın sabiq vitse-prezidenti Co Baydenin oğlu Hanter Bayden barədə təhqiqat açmağa çağırmasıdır. Co Bayden növbəti prezident seçkilərində Trampın əsas rəqibidir. Sonradan Ağ ev telefon danışığının mətnini açıqlamışdır.

Portuqaliyada seçkilərdə sosialistlər qələbə qazandılar

Portuqaliyada parlament seçkiləri başa çatmışdır. Hazırkı Baş Nazir Antonio Koştanın başçılıq etdiyi sosialistlər qələbə qazanmışdır. Bu barədə "Euronews" telekanalı xəbər verir.

Lakin müşahidəçilərin dediklərinə görə, sosialistlər parlamentdə təxminən 46 faiz yer qazanmışlar və Koştaya yaxın vaxtlarda koalisiya formalaşdırmaq üçün müttəfiq axtarmalıdır. Əks təqdirdə, o, hökumət başçısı kürsüsündən məhrum ola bilər.

Dörd il öncə, ötən parlament seçkilərində Koştanın partiyası konservativlər və "yaşillər"lə ittifaq yarada bilməmişdir. Lakin bu vaxt erməndə tərəfdarları arasında fikir ayrılığı xeyli güclənmişdir. İndi onların yenidən koalisiya formalaşdırması sual altındadır.

Koştanın əsas rəqibi isə, seçkilərin yekunlarına görə, parlamentdəki yerlərin üçdəbirini qazanmış sosial-demokratların lideri, 62 yaşlı Ruy Riu olmuşdur. 2015-ci ilədək hakimiyyətdə olan sosialistlər maliyyə böhranının fəsadlarını aradan qaldırmaq üçün sərt büdcə qənaəti, sosial xərcləri azaltmaq siyasətini həyata keçirirdi. Lakin hökumət ÜDM-in gözcəpəran artımına nail ola bilmədi. Nəticədə bir çox seçicilər sosial-demokratlardan üz döndərdilər. Buna görə də onlar siyasi nüfuzlarını qaytarmaq üçün mümkün alyanslar barədə düşüncəli olacaqlar.

Qırğızıstanda iki kömür saxtasında 6 nəfər həlak oldu

Qırğızıstanın Batken vilayətində iki kömür saxtasında ölümə nəticələnən hadisələr baş vermişdir. Altı saxtaçı həlak olmuş, ikisi yaralanmışdır. Bu barədə "Interfaks" agentliyi xəbər verir.

fəhləni ağır vəziyyətdə saxtadan çıxarmışlar. Onların üçü dünyasını dəyişmişdir. Daha üç saxtaçının cəsədi Kadamçay rayonunun Uç-Korqon kəndində yerin altından çıxarılmışdır. Onlar qanunsuz saxtada özbaşına kömür hasil edərkən dem qazından zəhərlənmişlər.

ABŞ-da hücum zamanı dörd nəfər öldürüldü

ABŞ-ın Kanzas ştatında bara hücum nəticəsində 4 nəfər həlak olmuş, 5 nəfər yaralanmışdır. Bu barədə KSHB-TV telekanalı xəbər verir.

Məlumata görə, Kanzasitidə gecə saatlarında bar silahlı hücumə məruz qalmışdır. Polisler bildirmişlər ki, naməlum silahlılar bara daxil olaraq atəş açmışlar. Doqquz yaralıdan dördü dünyasını dəyişmiş, qalanları xəstəxanaya yerləşdirilmişdir.

Polis hadisə ilə bağlı təhqiqat apmışdır. Təhqiqatın nəticələri yaxın vaxtlarda açıqlanacaq.

Kosovoda parlament seçkilərində müxalifət qalib gəldi

Kosovoda keçirilmiş növbədənəkar parlament seçkilərində Serbiya ilə münasibətlərin normallaşması barədə dialoqun bərpasına çalışan müxalifətçi partiyalar qələbə qazanmışdır. "Öz müqəddəratını həllətmə" partiyası 26 faiz, Kosovo Demokratik Liqası 25 faiz səs toplamışdır. Kosovo Azadlıq Ordusunun siyasi qanadı kimi yaradılmış və 2007-ci ildən bəri hakimiyyətdə olan Kosovo Demokratik Partiyası cəmi 21 faiz səs topladı.

müş və meğlubiyyətini etiraf etmişdir. Uduzulan arasında hakim koalisiyaya daxil olmuş "Kosovonun gələcəyi uğrunda alyans" da var. O, 12 faiz səs toplamışdır. İyulun 19-da alyansın lideri və hökumət başçısı Ramuş Xaradinay istefaya getdikdən sonra Kosovoda parlament seçkiləri təyin olunmuşdur. Siyasətçi və sabiq səhra komandanı 2017-ci ildən Kosovonun Baş Naziri vəzifəsini tutdu.

Ermənistan silahlı qüvvələri atəşkəs rejimini 22 dəfə pozub

Ermənistan silahlı qüvvələrinin bölmələri cəbhənin müxtəlif istiqamətlərində iriçaplı pulemyotlardan və snayper tüfənglərindən də istifadə etməklə sutka ərzində atəşkəs rejimini 22 dəfə pozub.

Müdafie Nazirliyinin mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, Ermənistan Respublikasının İcəvan rayonunun Berkaber, Paravakar kəndlərində və ədsiz yüksəkliklərdə yerləşən mövqelərdən Ağstafa rayonunun Kəhnəqışlaq, Qazax rayonunun Məzəm, Bala Cəfəri kəndlərində, Krasnoselsk rayonu ərazisindəki ədsiz yüksəkliklərdə yerləşən mövqelərdən Gədəbəy rayonunun Göyali, Zamanlı kəndlərində yerləşən mövqelərimiz atəşə tutulub. Ağdam rayonunun işğal altında olan Yusifcanlı, Füzuli rayonunun Kürdlər kəndləri yaxınlığında, həmçinin Goranboy, Tərtər və Ağdam rayonları ərazisindəki ədsiz yüksəkliklərdə yerləşən mövqelərdən də ordumuzun mövqeləri atəşə tutulub.

ALLAH RƏHMƏT ELƏSİN!
Milli Məclisin deputatı, "Azərbaycan" qəzetinin Səhmdar Cəmiyyəti Müşahidə Şurasının sədri Ağalar Vəliyev və səhmdar cəmiyyətinin kollektivi "Gəncə Körpütikinti-2" Açıq Səhmdar Cəmiyyəti Müşahidə Şurasının sədri Aqibət Məmmədova anası
TAVAT XANIMIN
vəfatından kədərləndiklərini bildirir və dərin hüznü başsağlığı verir.

BAŞ REDAKTOR Bəxtiyar SADIQOV
Ünvan AZ 1073, Bakı şəhəri, Mətbuat prospekti, 529-cu məhəllə, IV mərtəbə
Telefonlar Qəbul otağı - 539-68-71, Baş redaktor müavini - 538-86-86, 434-63-30, 538-97-96, Məsul katib - 539-43-23, Məsul katib müavini - 539-44-91, Parlament və siyasi şöbəsi - 539-72-39, 539-84-41, 539-21-00, İqtisadiyyat şöbəsi - 538-42-32, 538-35-55, Beynəlxalq həyat, idman və informasiya şöbəsi - 432-37-68, Humanitar siyasət şöbəsi - 538-56-60, 539-63-82, Reklam şöbəsi - 539-49-20, 538-31-11, Kompüter mərkəzi - 538-20-87, Fotolüstrasiya şöbəsi - 538-84-73, Məhsəbat - 539-59-33, Fəks - (+994 12) 5398441
Qeydiyyat nömrəsi 1 "Azərbaycan" qəzetinin kompüter mərkəzində yığılıb səhifələnmiş, "Azərbaycan" nəşriyyatında çap edilmişdir
Rəsmi sənəd və çıxışlarda sütyonlanlarla bərabər, dərc üçün göndərilən digər yazılarda fikirlər də Azərbaycan dövlətinin mənafeyinə uyğun gəlməlidir
Əlyazmalara cavab verilmir və onlar geri qaytarılmır
Gündəlik qəzet Tiraj 8965 Sifariş 3356 Qiyməti 40 qəpik